MAGAZYN metropolitalny

Kraków, listopad, nr 4/2021

STRATEGIA PONADLOKALNA METROPOLIA KRAKOWSKA 2030
prezentacja dziedzin oraz celów

WIZJA METROPOLIA 2030 Z PERSPEKTYWY...
...opiekunów dziedziny

ZAINSPIRUJMY SIĘ! CASE STUDY
prezentacja dobrych praktyk z zaprzyjaźnionych obszarów metropolitalnych

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

WSTĘP
2 Słowo wstępne

METROPOLIA KRAKOWSKA 2030
3 Gotowi na strategię ponadlokalną?
4 Jak przebiegał proces, czyli od zebrania danych aż po II Forum!

INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE
5 Cele dziedziny
6 Działanie we wspólnocie z korzyścią dla mieszkańców
7 Wspólna perspektywa gwarantem rozwoju
9 Voicebot - asystent głosowy gdyńskiego magistratu
10 Jak powstało Metropolitalne Obserwatorium w GZM?

ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ
11 Cele działań
12 Ambitny cel w odpowiedzi na kryzys klimatyczny
13 Zjednoczone działania w trosce o środowisko
15 Czyste Miasto Gdańsk. O gospodarce obiegu zamkniętego
16 Krakowski Panel Klimatyczny. O klimacie z mieszkańcami

MOBILNOŚĆ
17 Cele działań
18 Zrównoważona mobilność wyzwanie i konieczność
19 Mobility as a service - mobilność jako usługa w Turynie
20 Mobilna Skawina. O idei miasta kompaktowego

GOSPODARKA
21 Cele działań
22 Gospodarczo, czyli strategicznie
23 Lublin inspiruje biznes i stawia na zawodowców!
24 CityLab - jak Wrocław wdraża ideę Smart City?
25 Lokalne specjalizacje potencjałem rozwojowym

KULTURA CZASU WOLNEGO
27 Cele działań
28 Na drodze do bogatej oferty czasu wolnego
29 Kompetencje cyfrowe. Wyzwania instytucji kultury
30 Krakowski ekosystem kultury. Kultura na wyciągnięcie ręki

EDUKACJA
31 Cele działań
32 Innowacyjna edukacja oparta na relacjach
33 Poza horyzont. O systemie rozwoju kompetencji
34 Kompetencje kluczowe. 5K we współczesnej szkole

USŁUGI SPOŁECZNE
35 Cele działań
36 Priorytetem usługi dla mieszkańców obszaru
37 Imigranci w Krakowie. Badania ruchów migracyjnych
38 Robotyzacja wsparciem Miejskiego Centrum Opieki

PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
39 Zamówienia publiczne - rekomendacje OECD
40 Zamówienia publiczne w Metropolii Krakowskiej

METROPOLIA W OBIEKTYWIE
8, 14, 26, 42 Jak powstawała strategia?

Magazyn Społeczności Metropolitalnej
listopad 2021, Nr 4/2021

ISSN 2720-2119

Opracowanie:
Zespół Stowarzyszenia Metropolia Krakowska
ul. Reymonta 20, 30-059 Kraków,
tel. 12 34 18 512, biuro@metropoliakrakowska.pl

Metropolia Krakowska - strategicznie gotowa na wyzwania 2030 roku!

Szanowni Państwo,

wyjątkowe okoliczności II Forum Metropolii Krakowskiej wymagają unikalnej formy wydania Magazynu metropolitalnego, który mam przyjemność Państwu zaprezentować.

Znajdujemy się na finiszu prac nad „Strategią Metropolia Krakowska 2030". Jej przyjęcie stanowić będzie zasadniczy krok na drodze rozwoju ponadlokalnego naszego obszaru. Obszaru unikatowego, w którym bije kulturalne, naukowe oraz gospodarcze serce Małopolski.

Metropolia Krakowska to profuzja różnorodności i indywidualności 15 stowarzyszonych gmin. Uwzględniając te aspekty, we współpracy z eksper- - tami oraz w partycypacji z przedstawicielami gmin, krok po kroku powstał dokument stanowiący bazę do dynamicznego rozwoju. Opracowana strategia zawiera zbiór rozwiązań, jakie musi wdrożyć nasza wspólnota, by osiągnąć cel, jakim jest stworzenie obszaru dogodnego do życia dla mieszkańców oraz oferującego im możliwości wszechstronnego rozwoju. Podstawą rozwoju ponadlokalnego będzie podejmowanie wspólnych działań, przy jednoczesnym poszanowaniu różnorodności. O swoim zaangażowaniu i poparciu dla idei rozwoju ponadlokalnego solidarnie zapewniają włodarze gmin Metropolii Krakowskiej, deklarując jednocześnie chęć aktywnego działania. W Magazynie z dumą prezentujemy innowacyjne rozwiązania zaplanowane do realizacji przez partnerstwo na najbliższą dekadę oraz przedstawiamy liczne inspiracje, z których chcemy silnie czerpać.

Konsolidując te poszczególne elementy, wizją obszaru do 2030 roku jest stworzenie miejsca neutralnego klimatycznie, wyróżniającego się pozytywnie na tle europejskim wysoką jakością życia, dostępnością i jakością usług publicznych oraz konkurencyjnością gospodarki, dającego poczucie bezpieczeństwa oraz oferującego możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkim swoim mieszkańcom. Wizją jest więc stworzenie #Metropolii_możliwości!

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia życzę Państwu zdrowia, ciepła i rodzinnej atmosfery oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku.

Jacek Majchrowski
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Metropolia Krakowska

Metropolia Krakowska 2030 - gotowi na strategię ponadlokalną?

„Strategia Metropolia Krakowska 2030" stanowi pionierski w skali kraju dokument rozwoju ponadlokalnego dla miasta Krakowa i jego otoczenia - wyznacza 7 dziedzin współpracy dla 15 gmin na najbliższe 10 lat. Projekt dokumentu powstał w sposób partycypacyjny z wykorzystaniem metody Design Thinking, czyli twórczego rozwiązywania problemów, zorientowanego na potrzeby głównych odbiorców, a także idei zarządzania przez cele.

7 DZIEDZIN WSPÓŁPRACY METROPOLII KRAKOWSKIEJ DO 2030:

Na łamach specjalnego wydania Magazynu Metropolitalnego prezentujemy Państwu opowieść zarówno o celach dokumentu, jak i wizji jego wdrożenia, o której opowiadają gospodarze obszaru, zarządzający jednostkami wchodzącymi w skład Metropolii Krakowskiej. Publikacja wzbogacona została o „case study" potwierdzające, że ambitną wizję i cele można przekuwać w całkiem realne oraz efektywne projekty, służące podnoszeniu jakości szeroko rozumianych usług publicznych. Dzięki temu chcemy skierować wizję i wysiłek wszystkich partnerów ku wspólnym celom.

Jak przebiegał proces, czyli od zebrania danych aż po II Forum!

Przygotowanie strategii rozwoju ponadlokalnego stanowiło nie lada wyzwanie. Pomimo braku możliwości korzystania z doświadczeń innych Metropolii, partnerstwo z dużą determinacją i zaangażowaniem podjęło ten wysiłek, by w dość dynamicznym procesie określić jasną ścieżkę przyszłej współpracy. II Forum Metropolii Krakowskiej będzie doskonałą okazją, by zapoznać się z jej sednem.

2019

01 METROPOLIA W LICZBACH

Proces przygotowania strategii rozpoczęto od **diagnoz oraz analiz ilościowych** opisujących sytuację finansową gmin, wskaźniki społeczno-gospodarcze oraz wyzwania przestrzenne. Przeprowadzona została także analiza polityk i programów wyższego szczebla na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Analizy pozwoliły na identyfikację **7 dziedzin** współpracy gmin.

02 SPOJRZENIE ODBIORCÓW DZIAŁAŃ I EKSPERTÓW

Działania określone w Strategii zostały opracowane na bazie wiedzy eksperckiej oraz aktywnej partycypacji przedstawicieli gmin. Odbyły się liczne fora tematyczne oraz **I Forum Metropolii Krakowskiej**, w którym udział wzięło **ponad 170 uczestników** z różnych środowisk. Podczas wydarzenia wypracowano warsztatowo ponad **1000 pomysłów** na różnorodne wspólne działania.

03 SYNTETYZACJA DANYCH

Ważny krok stanowiło przygotowanie **7 raportów dziedzinowych** integrujących zebrane dane. Wyniki dotychczasowych analiz uzupełniono także o dodatkowe dane statystyczne, dane jakościowe, będące wynikiem spotkań, posiedzeń forów, wywiadów, **rekomendacji ekspertów JASPERS** oraz **kontekst wpływu skutków pandemii COVID-19.**

04 DESIGN THINKING

By lepiej zgłębić potrzeby głównych odbiorców strategii postanowiono wykorzystać metodę **Design Thinking**. Przeprowadzono blisko **100 wywiadów pogłębionych** oraz **14 sesji kreatywnych**, służących sklastrowaniu kluczowych obserwacji dotyczących wyzwań w danej dziedzinie oraz pomysłów na rozwiązania. Prototypy celów i rozwiązań poddano testom podczas **7 paneli eksperckich** oraz kilkumiesięcznych **konsultacji wewnętrznych.**

05 MODEL, KONSULTACJE I EWALUACJA EX-ANTE

Dokument strategii rozwoju ponadlokalnego musi spełnić szereg wymogów ustawowych, w tym zawierać niezwykle istotny element, jakim jest **model funkcjonalno-przestrzenny**, stanowiący graficzne odzwierciedlenie celów rozwojowych na przestrzeni. Kilka miesięcy trwały prace, by go przygotować i połączyć z wnioskami z diagnoz. Po przygotowaniu kompletu dokumentów 35 dni trwały konsultacje społeczne. Zebrano **ponad 200 uwag** do dokumentu. Przeprowadzono także **ewaluację ex-ante.**

06 GOTOWY PROJEKT STRATEGII II FORUM METROPOLII

Zwieńczeniem procesu opracowania dokumentu będzie przygotowanie projektu Strategii do uchwalenia przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia oraz prezentacja sedna wyników prac podczas **II Forum Metropolii Krakowskiej.**

2022

Metropolia Krakowska inteligentnie zarządzana

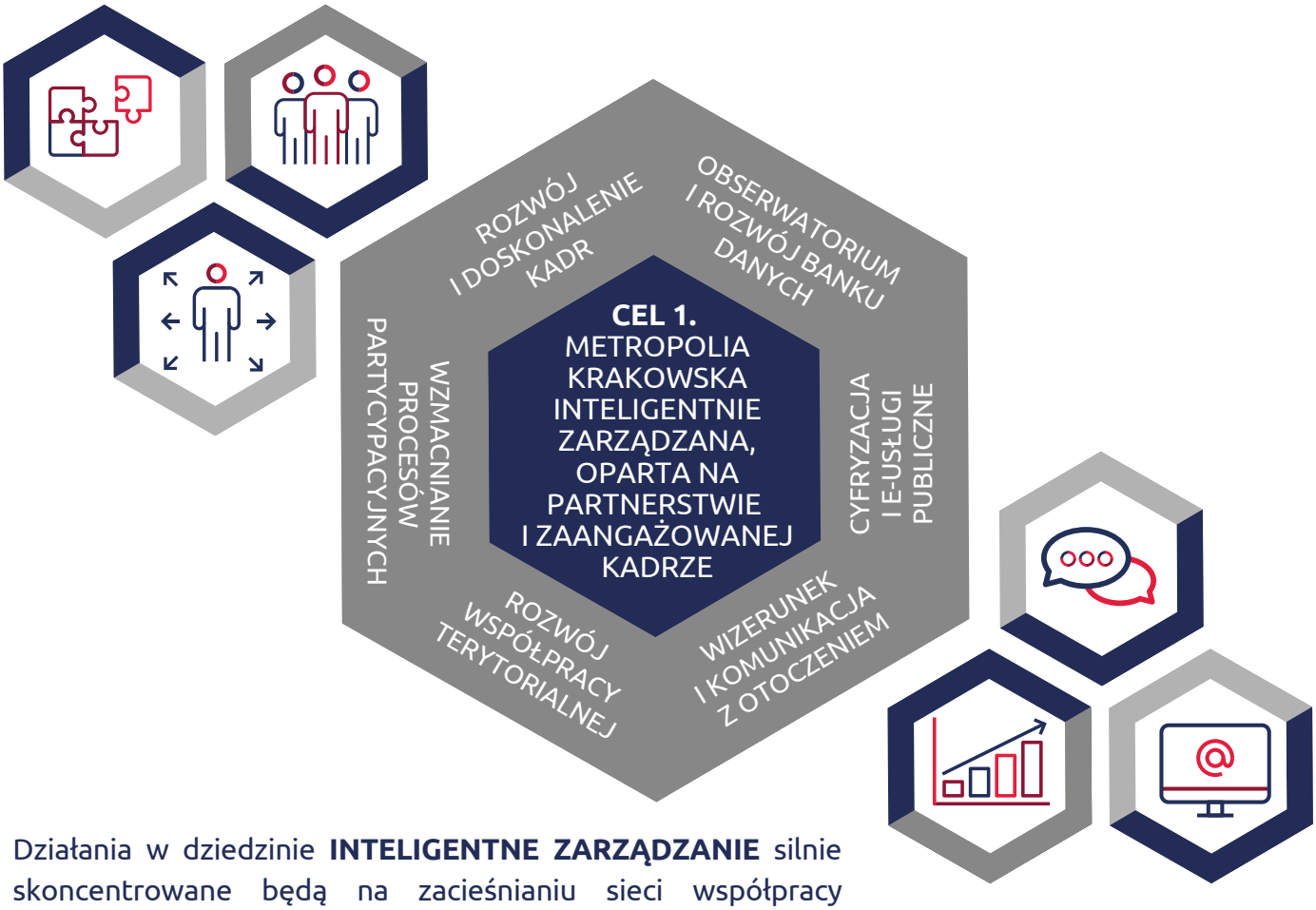

Działania w dziedzinie **INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE** silnie skoncentrowane będą na zacieśnianiu sieci współpracy pomiędzy członkami Stowarzyszenia, ale również otworzą ją na budowę relacji gmin z otoczeniem zewnętrznym oraz rozwój więzi międzynarodowych. Niezwykle istotnym będzie także stawienie czoła procesowi transformacji cyfrowej i wypracowanie wspólnego modelu zbierania i zarządzania danymi. Strategia wyraźnie akcentuje konieczność wzmocnienia wiedzy i kompetencji kadr, a także wyznacza pola do uspołeczniania działań strategicznych oraz wsparcia gmin w budowaniu wspólnoty lokalnej i partycypacji.

Szacowana wartość wiązki projektów: **250 mln zł**

Działanie we wspólnocie z korzyścią dla mieszkańców

Jerzy Muzyk
Wiceprezes Zarządu SMK
II Z-ca Prezydenta m. Krakowa
ds. Zrównoważonego Rozwoju

Inteligentne zarządzanie jest dziedziną przekrojową, mającą wiele punktów stycznych z pozostałymi dziedzinami. To, w jaki sposób są modelowane i wdrażane usługi w dziedzinach współpracy metropolitalnej, determinowane jest wyborem konkretnych polityk, mechanizmów i narzędzi.

Zarządzanie strategiczne oparte o narzędzia

Do celów szczegółowych w zakresie inteligentnego zarządzania należy **zapewnienie wysokiej jakości strategicznego zarządzania, wzmacniającego relacje wewnętrzne**, wdrożenie sprawnego systemu koordynacji zewnętrznych sieci współpracy, budowanie wysokiego poziomu kompetencji i zaangażowania kadr oraz udzielenie skutecznego wsparcia gminom w budowaniu wspólnoty lokalnej. Dla każdego z tych celów przewidziane są konkretne narzędzia wspomagające oraz działania i zamierzenia mające na celu przełożenie ich na metropolitalną rzeczywistość. Tak więc, cel związany z zarządzaniem strategicznym wspierany jest przez takie inicjatywy, jak Bank Informacji. Warto na poziomie wdrażania Strategii rozważyć nakreślenie kierunków metodologicznych tych działań, uwzględniając takie narzędzia gromadzenia i rozwoju wiedzy zarządczej, jak analizy przestrzenne, prowadzenie badań eksperymentalnych, czy też prognozy dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Współpraca z otoczeniem zewnętrznym

Jako działania w obrębie celu systemu koordynacji zewnętrznych sieci współpracy projekt Strategii wymienia planowaną wiązkę projektów związanych z **nawiązywaniem relacji i współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz kreowaniem wizerunku Metropolii Krakowskiej na zewnątrz**. Przy opracowywaniu założeń projektów składających się na tę wiązkę celowym jest czerpanie z dotychczasowych doświadczeń Miasta Krakowa, we współpracy z innymi metropoliami w Polsce i na świecie.

Kompetencje kadr podstawą rozwoju

Trzeci cel szczegółowy Strategii dąży do prowadzenia **przyjaznej i sprawnej administracji, przy wysoko wykwalifikowanych kadrach**. Realizacja tego celu będzie możliwa dzięki wiązce projektów dotyczących programów szkoleniowych dla pracowników administracji. Przejawem realizacji tego celu od początku prac nad Strategią było zaangażowanie w działania zespołu Koordynatorów Dziedzin Urzędu Miasta Krakowa, który już na tym etapie udostępniał swoje kompetencje kadrowe na rzecz wzmocnienia know-how i usprawnienia administracji Metropolii.

Partycypacja dająca możliwości

Last but not least, czwarty cel to **wspólnota lokalna, traktująca Metropolię Krakowską jako wspólne dobro**. W realizacji tego celu m.in. przy pomocy proponowanej w Strategii wiązki projektów dotyczących partycypacji społecznej w procesach prowadzonych przez gminy, chcemy zaangażować organizacje pozarządowe oraz innych liderów społeczności lokalnych na rzecz wspólnego wpływania na otaczającą nas rzeczywistość. Działanie we wspólnocie zwiększa szanse na pozyskiwanie funduszy pochodzących ze źródeł zewnętrznych, tak potrzebnych dla rozwoju Metropolii z korzyścią dla wszystkich jej mieszkańców.

#Metropolia_możliwości_2030 to: *dobrze zaplanowana, zorganizowana i funkcjonująca dla mieszkańców przestrzeń do życia.*

Wspólna perspektywa gwarantem rozwoju

Renata Gawlik
Wójt Gminy Biskupice

„Strategia Metropolia Krakowska 2030" to bardzo ważny dokument wskazujący nam drogę, którą musimy podążać, by nasze samorządy rozwijały się w sposób spójny i zrównoważony.

Strategia bazą zrównoważonego rozwoju

Powstały dokument strategiczny stanowi bazę szeroko pojętego zrównoważonego rozwoju całego naszego obszaru metropolitalnego. Wszelkie zaplanowane do realizacji działania mają na celu wszechstronne wzmocnienie spójności społecznej oraz gospodarczej. Ponadlokalna strategia zakłada projekty związane z intensyfikacją działań związanych z dbałością o środowisko naturalne, rozwojem gospodarczym oraz integracją transportu zbiorowego. Wskazuje także sposoby dążenia do realizacji określonych celów oraz uwzględnia projekty wspierające np. plan rozwoju i doskonalenia kadr.

Wyzwania rozwoju lokalnego

Niewątpliwie wyzwaniem kolejnych lat będzie rozwój transportu publicznego i integracja taryfowa w ramach Metropolii. Ważnym aspektem są także działania związane z ochroną środowiska. Te, a także kolejne przedsięwzięcia określone w projekcie strategii ponadlokalnej, wymagają spójnych i solidarnych działań zarządczych włodarzy gmin. Niewątpliwie efektywnym narzędziem w tym zakresie będą plany działań planowane do opracowania i realizacji w dziedzinie przekrojowej, jaką jest inteligentne zarządzanie.

Celem efektywność administracji

Jednym z elementów stanowiących bazę do podnoszenia standardów życia mieszkańców jest efektywność administracji publicznej. Skuteczne działania samorządów: zarówno samodzielne, jak i w partycypacji z partnerami, umożliwiają realizację projektów mających realny wpływ na jakość życia. Znaczącym wsparciem w tym zakresie będzie realizacja projektów dotyczących programów szkoleniowych dla pracowników administracji. Podniesienie wiedzy i kompetencji pracowników samorządowych przełoży się bezpośrednio na jakość realizowanych przez nich zadań i planowanych procesów.

Wspólna perspektywa gwarantem sukcesu

Dotychczasowa współpraca 15 gmin Metropolii Krakowskiej pokazała realną wartość realizacji wspólnych przedsięwzięć i zmotywowała nas do budowania założeń strategicznych do 2030 r.

Mam nadzieję, że ponadlokalna perspektywa rozwoju pozwoli naszym małym ojczyznom rozwijać się w zrównoważony sposób, odpowiadający potrzebom każdej gminy.

fot. J. Kordula, Centrum Kultury Gminy Biskupice

#Metropolia_możliwości_2030 to:
pozytywnie kojarzona, silna marka oparta na współpracy 15 partnerów

JAK POWSTAWAŁA STRATEGIA?

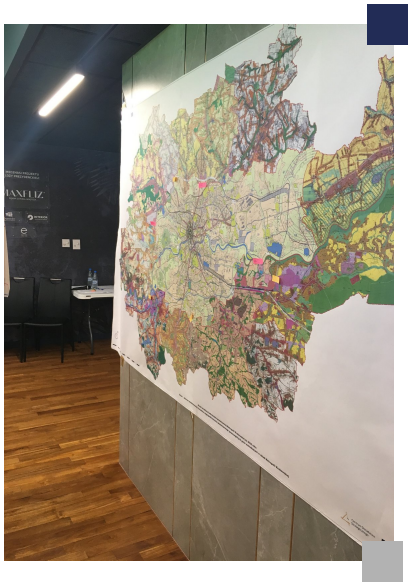

Voicebot - asystent głosowy gdyńskiego magistratu

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ:
Bartosz Bartoszewicz - wiceprezydent Gdyni ds. jakości życia

Gdynia od lat uważana jest za Miasto Otwarte. We wszelkich podejmowanych działaniach na pierwszym miejscu są mieszkańcy. Za przykład mogą posłużyć konsekwentnie wdrażane innowacje podnoszące wysoką jakość życia w Gdyni i zabezpieczające wszystkie potrzeby obecnych mieszkańców, jak i kolejnych pokoleń gdynian.

Cyfryzacja z korzyścią dla mieszkańców

- Chcąc zwiększyć jakość obsługi w naszym mieście wprowadziliśmy pierwszą linię wsparcia dla gdynian (Gdyńskie Centrum Kontaktu). Później dołączył do nich wirtualny urzędnik, ułatwiający załatwianie spraw przez internet, a w ostatnim czasie wprowadziliśmy usługę asystenta głosowego, który usprawnia kontakt z magistratem - mówi Bartosz Bartoszewicz, wiceprezydent Gdyni ds. jakości życia. Jest to pierwszy w Polsce voicebot służący do obsługi mieszkańców, który pomaga załatwić sprawy urzędowe, odciążając pracowników infolinii i skracając czas oczekiwania na połączenie. To ważne, szczególnie podczas pandemii, gdy kontakt pomiędzy mieszkańcami, a urzędnikami został mocno ograniczony.

Miejski Voicebot - korzyści z zastosowania

Dzięki nowej automatycznej usłudze mieszkańcy, którzy nie korzystają z komputerów lub urządzeń mobilnych, mogą – bez wychodzenia z domu albo długiego czekania na połączenie – zarezerwować telefonicznie wizytę w sprawach dotyczących m.in. prawa jazdy, meldunku, numeru PESEL, rejestracji pojazdów lub innej sprawy urzędowej. Asystent głosowy to system uczący się. Z każdą przeprowadzoną rozmową, kolejne mogą być przeprowadzone lepiej i skuteczniej. Generuje też tańsze koszty obsługi. - *Zastosowanie tego rozwiązania pozwoliło na znaczne odciążenie konsultantów telefonicznych. Czas oczekiwania na infolinii został skrócony do minimum, w tym czasie możliwe jest obsłużenie dużo większej liczby mieszkańców* - dodaje Bartoszewicz.

GDYŃSKIE CENTRUM KONTAKTU

Gdyńskie Centrum Kontaktu to sztab doskonale przeszkolonych osób, które pod jednym numerem telefonu (Call Center) są w pierwszym kontakcie z mieszkańcami. Ich wiedza i doświadczenie pozwalają na załatwienie 85% spraw już podczas pierwszej rozmowy.

Zobacz: www.gdynia.pl/aplikacja

Jak powstało Metropolitalne Obserwatorium w GZM?

INSPIRACJAMI DZIELĄ SIĘ:
Martyna Puc i Joanna Mękal
przedstawicielki Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM)

Zgodnie z podejściem do polityki publicznej opartej na dowodach podstawą podejmowania działań w celu szeroko rozumianego rozwoju społecznego powinna być informacja, u której źródła znajdują się dane. Swoim doświadczeniem w przecieraniu ścieżki do budowy Metropolitarnego Obserwatorium i portalu danych dzielą się przedstawicielki Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM), jako pierwszej w Polsce, ustawowo powołanej Metropolii.

Obserwatorium drogą do rozwoju instytucji

Projekt stworzenia Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego (MOSE) został wyznaczony do realizacji w *Programie działań strategicznych GZM do roku 2022* w ramach jednego z 5 priorytetów: rozwój instytucjonalny. Celem Obserwatorium jest gromadzenie, przetwarzanie i analiza danych publicznych dotyczących GZM oraz monitorowanie zmian i procesów w niej zachodzących. Zakres tematyczny zbieranych danych pozwala na charakterystykę obszaru m.in. w zakresie takich aspektów jak: demografia, gospodarka, finanse, infrastruktura, środowisko.

Czy warto? - korzyści z gromadzenia danych

- Dzięki Metropolitarnemu Obserwatorium udało nam się zebrać szereg danych dotyczących naszego obszaru, który składa się z aż 41 gmin różnego typu. Portal InfoGZM pozwala na łatwy i szybki dostęp do analiz i statystyk na poziomie całej Metropolii. Przed uruchomieniem Portalu, dane na poziomie GZM nie były łatwo dostępne, wymagały każdorazowo zebrania. Obecnie dysponujemy ponad dwustoma statystykami pozyskanymi z różnych źródeł. Ponadto, jako Obserwatorium wykonujemy autorskie mapy oraz analizy tematyczne. Staramy się, aby informacje na InfoGZM były prezentowane w sposób czytelny, atrakcyjny i adekwatny do treści, tak by trafiały do użytkowników. Nasze dane i analizy wykorzystywane są w bieżących pracach Urzędu Metropolitalnego m.in. przy tworzeniu Strategii Rozwoju GZM oraz przez gminy członkowskie – mówi Joanna Mękal, kierownik projektu Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne.

PORTAL INFOGZM

Portal InfoGZM to podstawowy element Obserwatorium, stanowiący autorską platformę udostępniania oraz wizualizowania zbieranych danych z wykorzystaniem takich form prezentacji jak: mapy (interaktywne i statyczne), wykresy, kartogramy, tabele, zestawienia, infografiki, analizy i raporty. Portal jest stale rozbudowywany i wzbogacany o nowe dane i opracowania np. dotyczące rynku nieruchomości, rynku pracy czy terenów zieleni.

Zobacz: www.infogzm.metropoliagzm.pl

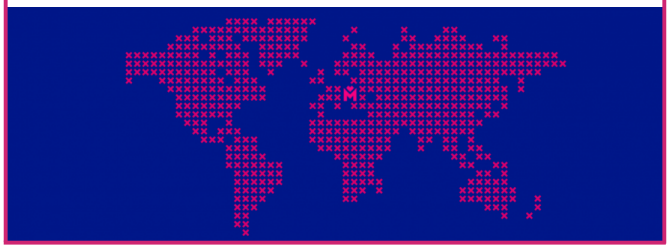

Metropolia Krakowska przyjazna środowisku

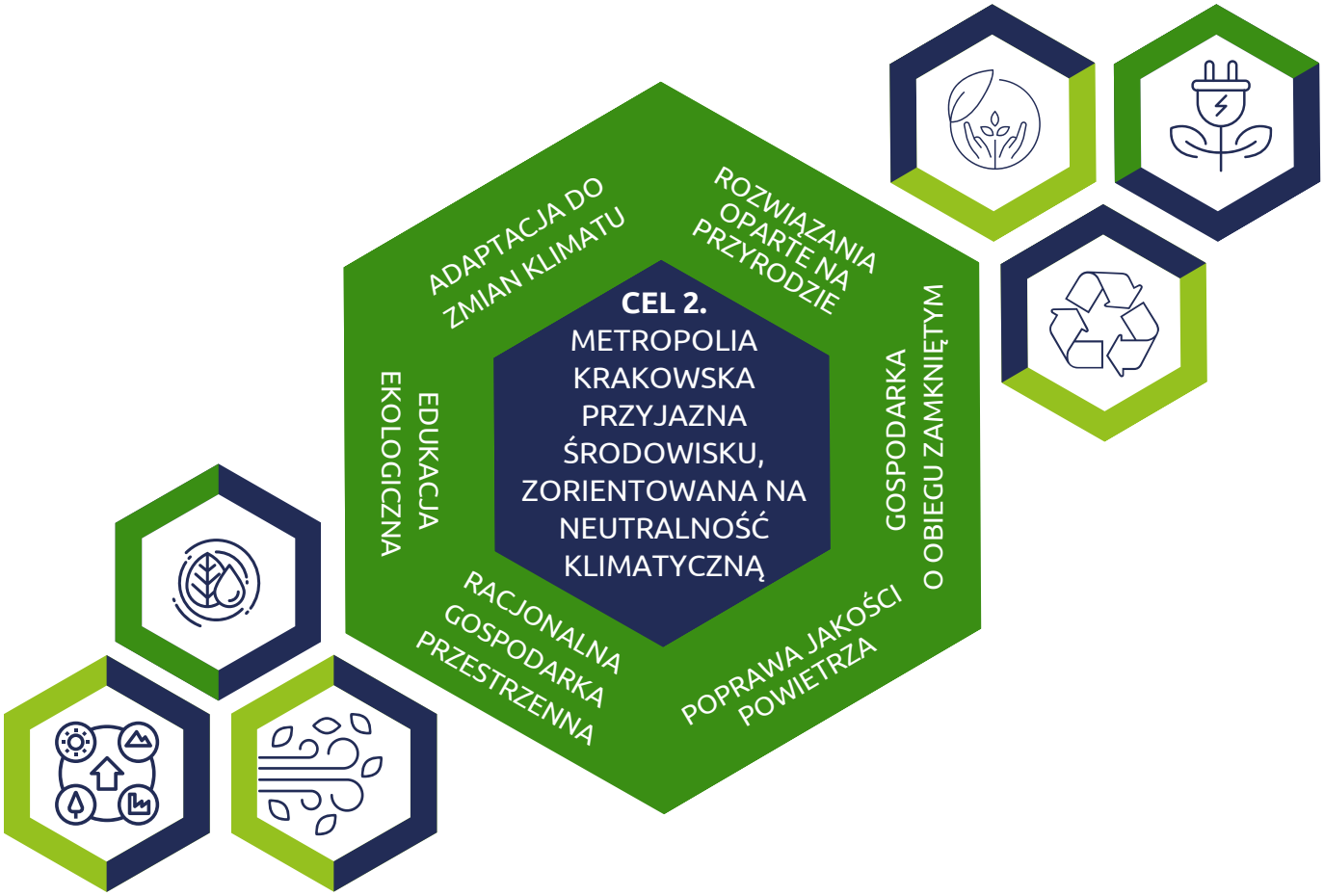

W ramach dziedziny współpracy **ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ** planowane są działania mające na celu opracowanie i wprowadzenie sprawnego systemu gospodarowania przestrzenią uwzględniającego ograniczenia środowiskowe, zapewnienie efektywnej gospodarki energetycznej oraz wysokiej jakości powietrza. Kolejne cele określone w „Strategii Metropolia Krakowska 2030" to racjonalna gospodarka odpadami i efektywne wykorzystywanie surowców oraz zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości wody pitnej i użytkowej oraz do wielofunkcyjnych terenów zielonych.

Szacowana wartość wiązki projektów: **2,1 mld zł**

Metropolia Krakowska

Ambitny cel w odpowiedzi na kryzys klimatyczny

Bogusław Król
Wójt Gminy Zielonki

Wspólne działania celu drugiego Strategii

Cel drugi Strategii – Środowisko i przestrzeń - zawiera działania zmierzające ku uporządkowaniu kwestii związanych z planowaniem przestrzennym, efektywną gospodarką energetyczną, wysoką jakością powietrza, racjonalną gospodarką odpadami i optymalnym wykorzystaniem surowców oraz dostępnością do wysokiej jakości wody pitnej i terenów zielonych. W ciągu następnych lat gminy Metropolii Krakowskiej muszą skupić się na wspólnym działaniu, zwłaszcza w zakresie poprawy jakości powietrza.

Kontynuacja aktywnej ochrony powietrza

Wszystkie gminy Metropolii Krakowskiej prowadzą działania na rzecz ochrony środowiska, w tym na rzecz poprawy jakości powietrza. W gminie Zielonki od 2017 r. wymieniliśmy już ponad 600 „kopciuchów". Mieszkańcy w dalszym ciągu wymieniają piece węglowe, korzystając z dostępnego dofinansowania. Przeprowadzamy kontrole palenisk oraz informujemy mieszkańców w zakresie uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego. Na budynkach domów mieszkalnych zamontowaliśmy łącznie 193 instalacje fotowoltaiczne, 52 kolektory słoneczne i 19 pomp ciepła. Wobec postępującego kryzysu klimatycznego, potrzebne są rozwiązania systemowe wspierające działania na rzecz poprawy jakości powietrza. Należy zatem kontynuować i rozwijać system zachęt finansowych dla mieszkańców, w ramach których mogą otrzymać dofinansowanie na ten cel.

W stronę gospodarki o obiegu zamkniętym

Kolejnym ważnym zadaniem dla gmin Metropolii będzie dążenie do wprowadzania modelu gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym. W tym kontekście istotna będzie zmiana nawyków mieszkańców i ich edukowanie. To trudne zadanie z uwagi na aktualny brak odpowiednich zachęt, które mogłyby zmobilizować mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów.

fot. Urząd Gminy Zielonki

W kierunku spójności przestrzennej

Ambitnie zakładamy, że za 10 lat Metropolia będzie posiadała Zintegrowany System Urbanistyczny, polegający na spójności w planowaniu przestrzennym. Jednolitość dotyczyć ma m.in. koordynacji inwestycji, w tym granicznych i ogólnometropolitalnych. Powstanie takiego kierunku działania powinno w przyszłości wykluczyć słabe strony w obecnym planowaniu przestrzennym, czyli m.in.: niespójność pomiędzy studiami uwarunkowań i kierunków poszczególnych gmin, a planem województwa, czy choćby brak ciągłości terenów i infrastruktury na granicach gmin.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
obszar przyjazny środowisku, z czystym powietrzem, zapewniający wysoką jakość życia jego mieszkańcom.

Zjednoczone działania w trosce o środowisko

Marek Jamborski
Członek Zarządu SMK
Wójt Gminy
Kocmyrzów-Luborzyca

Środowisko dobrem nas wszystkich

Człowiek, jak każda żywa istota, zamieszkuje środowisko, które wykorzystuje do swoich potrzeb. Niestety przez ostatnie kilkaset lat, proces stopniowej modyfikacji środowiska w celu jego eksploatacji przyspieszał oraz obejmował coraz większe obszary, co doprowadziło do jego degradacji. Dopiero w dwudziestym wieku narodziła się szeroko pojęta świadomość ekologiczna, która zapoczątkowała trend zrównoważonego rozwoju, który umożliwia utrzymanie postępu cywilizacyjnego bez pogłębiania negatywnego wpływu na środowisko. W trosce o zdrowie swoje oraz przyszłych pokoleń rośnie w nas świadomość, iż musimy konsekwentnie chronić nasze środowisko. Komfort i jakość życia każdego z nas to głównie czyste powietrze, czysta woda, zielone środowisko oraz prawidłowa gospodarka odpadami. Jednakże, nawet najlepsze pomysły i programy bez odpowiedniej koordynacji i współpracy, mogą okazać się mało skuteczne. Biorąc pod uwagę powyższe, ważne jest istnienie płaszczyzny współpracy dla samorządów w celu ustalenia wspólnej strategii działań.

Wzajemne oddziaływanie

Środowisko i przestrzeń to jedne z ważniejszych obszarów działalności Stowarzyszenia. Oba te pojęcia są ze sobą nierozerwalnie związane i wzajemnie współoddziałujące. Obecnie mamy do czynienia z wyraźnym trendem polegającym na migracji społeczeństwa na obszary podmiejskie, co poza pozytywnymi elementami związanymi z rozwojem gospodarczym i społecznym, wiąże się ze zwiększeniem presji na środowisko naturalne. Silny rozwój zabudowy mieszkaniowej i infrastruktury, bez odpowiedniej współpracy, prowadzi do zubożenia wielu siedlisk zwierząt i roślin. Jednym z rozwiązań wskazanym w strategii SMK jest koordynacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin, umożliwiająca zachowanie cennych przyrodniczo terenów, w tym także terenów zielonych na styku poszczególnych samorządów.

Aktywne działania na rzecz środowiska

Jednym z elementów środowiska, wymagających ciągłej poprawy jest jakość powietrza, na którą wpływ, szczególnie w zakresie zanieczyszczenia pyłami, ma niska emisja z sektora komunalno-bytowego. I tutaj SMK w swojej strategii planuje dalsze ujednolicanie polityk gmin ościennych Krakowa w zakresie likwidacji kotłów węglowych, w pięciu obszarach: inwentaryzacja, zarządzanie, finansowanie, kontrola oraz informacja i promocja. Zmiana sposobu wytwarzania ciepła użytkowego pociąga za sobą konieczność zwiększenia efektywności energetycznej budynków poprzez ich termomodernizację i powszechne stosowanie odnawialnych źródeł energii. Kolejną ważną kwestią objętą przedmiotową strategią są działania zmierzające do wypracowania wśród gmin podkrakowskich jednego wydajnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, opartego o termiczne przekształcanie odpadów dzięki nowoczesnej Ekospalarni w Krakowie.

Mając w pamięci dotychczasowe efekty współpracy podkrakowskich gmin oraz wnioski i projekty zarysowane w dokumencie Strategii SMK 2030, wyrażam nadzieję, że pozwolą one zjednoczyć działania i osiągnąć zamierzone wyniki.

#Metropolia_możliwości_2030 to: *Metropolia sukcesu, gwarantująca mieszkańcom wysoką jakość życia oraz możliwości wszechstronnego rozwoju, o standardach nowoczesnej Europy*

JAK POWSTAWAŁA STRATEGIA?

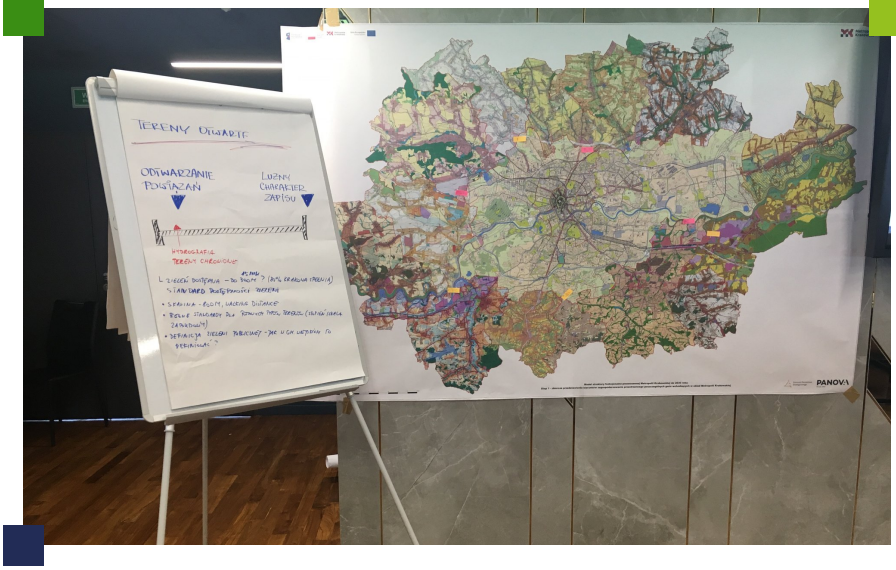

Czyste Miasto Gdańsk
- o gospodarce obiegu zamkniętego

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Olga Goitowska**
z-ca dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej UM w Gdańsku

Do 2050 roku europejska gospodarka powinna stać się cyrkularna. Model taki zakłada, że surowce i produkty powinny pozostawać w obiegu tak długo jak tylko jest to możliwe. Jego zastosowanie w gospodarce przynosi wymierne korzyści. Przykładem samorządu aktywnie wdrażającego ideę gospodarki o obiegu zamkniętym jest Miasto Gdańsk.

By naprawiać zamiast wyrzucać

Miasto Gdańsk sukcesywnie wprowadza kolejne rozwiązania w modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Są to działania edukacyjne, budujące nawyki i kompetencje społeczne oraz inwestycyjne, organizacyjne, zarządcze. - *W ramach wszystkich jednostek miejskich liczba zastosowanych rozwiązań jest już na tyle duża, że przygotowujemy się do zintegrowania ich w kompleksowej strategii, która zaktualizuje też cele długofalowe oraz sposoby ich osiągnięcia* - mówi Olga Goitowska, z-ca dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

sorterownie GDAŃSK

Sorterownie to inicjatywa, która ma ułatwić mieszkańcom oddawanie w sposób odpowiedzialny nietypowych odpadów, które nie powinny trafiać do tradycyjnych pojemników na odpady. Do akcji promocyjnej wykorzystano postać Super Sortera, czyli pozytywnego superbohatera promującego segregację śmieci.

Rozwiązania zastosowane w Gdańsku to m.in. budowa sieci *Sorterowni*, czyli PSZOK-ów wzbogaconych o dodatkowe funkcje, jak wymiana niepotrzebnych przedmiotów użytkowych. Wdrażane są także rozwiązania on-line, które kojarzą ze sobą mieszkańców chętnych do przekazania i odbioru takich rzeczy. Podejmowane są też działania na rzecz zwiększenia popytu na usługi gdańskich rzemieślników i tym samym naprawiania i odnawiania zamiast wyrzucania.

Plany na kolejne lata

Miasto Gdańsk zajmuje 1. miejsce w rankingu Water City Index jako miasto najlepiej zarządzające w Polsce swoimi zasobami wodnymi. - *Naszą ambicją na kolejne lata jest również ograniczenie marnowania żywności oraz optymalizacja miksu energetycznego zasilającego funkcjonowanie systemów stricte należących do gminy* - podsumowuje Olga Goitowska.

APLIKACJA CZYSTE MIASTO GDAŃSK

Bezpłatna aplikacja Czyste Miasto Gdańsk ma na celu pomoc w codziennej segregacji odpadów: podpowiada, do jakiego pojemnika wrzucić dany odpad, posiada spersonalizowany harmonogram odbiorów poszczególnych frakcji, a także przypomina o zbiórkach odpadów wielogabarytowych i niebezpiecznych.

Zobacz: www.czystemiasto.gdansk.pl

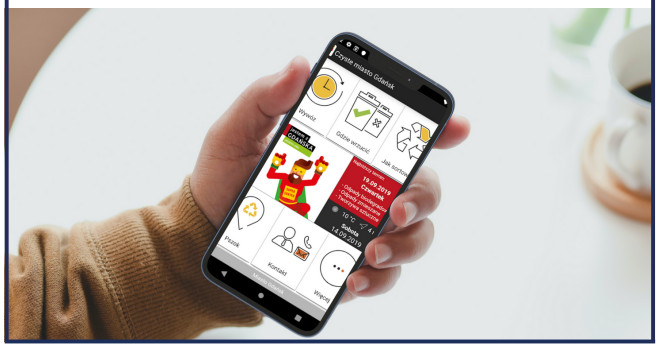

Krakowski Panel Klimatyczny - o klimacie z mieszkańcami

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Małgorzata Starnowska**
p.o. z-cy dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej UMK

Kraków od lat podejmuje działania na rzecz ochrony klimatu oraz środowiska naturalnego. Korzystając ze wsparcia partnerów międzynarodowych, włącza się w realizację innowacyjnych projektów tj. *Deep Demonstrations Healthy Clean Cities* czy *Atelier*. Kontynuacją tych działań był Krakowski Panel Klimatyczny, stanowiący kolejny krok na drodze do transformacji klimatycznej.

W stronę transformacji klimatycznej

Inauguracyjne spotkanie Krakowskiego Panelu Klimatycznego odbyło się 10 kwietnia br. Celem sześciu spotkań panelowych było wypracowanie odpowiedzi na pytanie: *Jak Miasto Kraków i mieszkańcy mogą ograniczyć zużycie energii i zwiększyć wykorzystanie energii odnawialnej?*

KRAKOWSKI PANEL KLIMATYCZNY

fot. Uczestnicy panelu on-line, źródło: IPP Expert

Krakowski Panel Klimatyczny to forma demokracji deliberacyjnej, która ma na celu zwiększenie zainteresowania społecznego kryzysem klimatycznym, stworzenie społeczności wspierającej transformację klimatyczną, w tym także uzyskanie szerokiej akceptacji dla działań miasta w tym zakresie.

Zobacz: www.klimat.krakow.pl

Wymierne efekty Panelu Klimatycznego

Uczestnicy panelu, podczas spotkań z ekspertami, wypracowali konkretne rekomendacje, które następnie zostały poddane głosowaniu. Te, które uzyskały min. 80% poparcia i leżą w kompetencjach samorządu, Prezydent Miasta Krakowa uznał za wiążące.

- *Transformacja klimatyczna wymaga zmian systemowych, ale to także istotny proces społeczny. Skutki zmian klimatycznych, które obserwujemy już dziś np. w ekstremalnych zjawiskach pogodowych, dotyczą nas wszystkich, dlatego tak ważna jest współpraca samorządu z mieszkańcami.* - mówi Małgorzata Starnowska p.o. zastępcy dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Krakowa - *Krakowski Panel Klimatyczny dał płaszczyznę do dialogu pomiędzy mieszkańcami, ekspertami, przedstawicielami organizacji społecznych i inicjatyw obywatelskich oraz samorządem. Była to świetna okazja do podniesienia wiedzy i świadomości na temat zmian klimatycznych, ponieważ połowa spotkań miała charakter edukacyjny* - dodaje Małgorzata Starnowska.

Pobierz:
Plan wdrażania rekomendacji z Panelu Klimatycznego

Metropolia Krakowska sprzyjająca ekologicznej i efektywnej mobilności

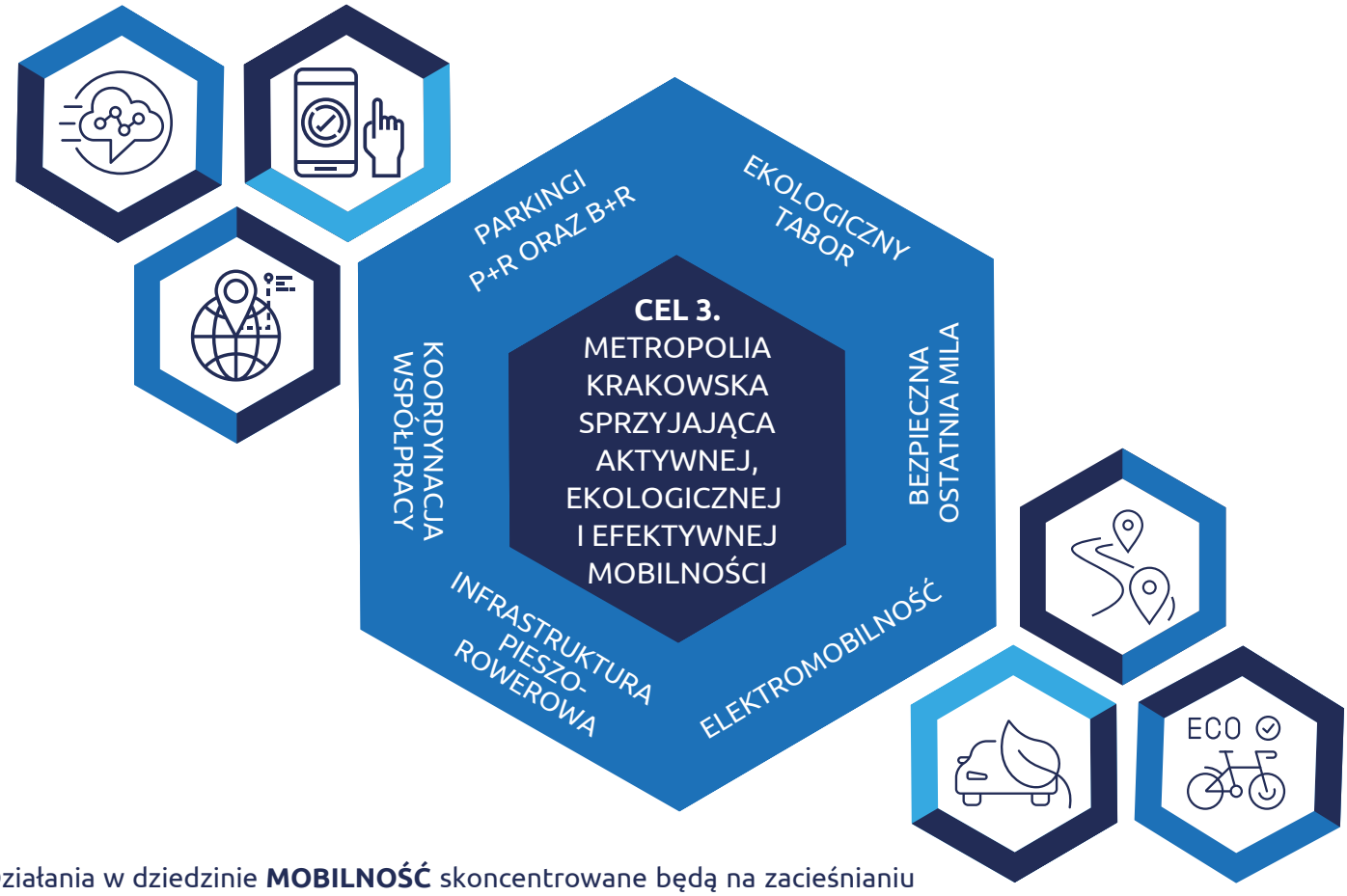

Działania w dziedzinie **MOBILNOŚĆ** skoncentrowane będą na zacieśnianiu współpracy i koordynowaniu relacji między wszystkimi interesariuszami zaangażowanymi w zarządzanie transportem oraz zapewnieniu mieszkańcom Metropolii Krakowskiej najwyżej jakości, efektywnego i ekologicznego systemu transportowego. Istotnym aspektem założeń zrównoważonej mobilności będzie także integracja różnych form transportu przy jednoczesnym wzroście znaczenia mobilności aktywnej.

Szacowana wartość wiązki projektów: **2,2 mld zł**

Metropolia Krakowska

Zrównoważona mobilność wyzwanie i konieczność

Norbert Rzepisko
Burmistrz
Miasta i Gminy Skawina

Zrównoważony transport koniecznością

Granice między gminami wchodzącymi w skład Metropolii Krakowskiej zacierają się. Codziennie obserwujemy dziesiątki tysięcy samochodów kursujących do i z Krakowa. Liczba aut z roku na rok rośnie. Wprowadzenie w życie idei zrównoważonego transportu, to już nie moda i chwytliwe hasło, ale absolutna konieczność.

Kolej jako szansa

Z perspektywy gminy Skawina, lekarstwem na korki tworzące się codziennie na granicy Krakowa i Skawiny staną się regularne i częste kursy pociągów. Chcemy, by kolej stała się dla Skawiny „szybkim tramwajem" do i z okolicznych miejscowości. Pociąg omija korki i dojedzie do centrum Krakowa znacznie szybciej niż samochód. Żeby jednak wybrać ten środek lokomocji, mieszkańcy muszą mieć do dyspozycji całą infrastrukturę zwiększającą komfort korzystania z kolei – dworce, stacje, przystanki autobusowe, kładki, przejścia podziemne, parkingi P&R oraz chodniki i ścieżki rowerowe. W Skawinie część z tych inwestycji już powstała, a kolejne są w planach. Na potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury związanej z transportem kolejowym, odpowiadają założenia Strategii Metropolia Krakowska 2030. Cel 3.2. koncentrujący się na zapewnieniu mieszkańcom najwyższej jakości, efektywnego i ekologicznego systemu transportowego poprzez odpowiednie działania infrastrukturalne jest w doskonałej korelacji z planami gminy.

Infrastruktura rowerowa w gminie

Zmiany w modelu mobilności realizowanego w naszej gminie, wymagają uwzględnienia potrzeb transportowych zróżnicowanych uczestników przestrzeni miejskiej. Zgodnie z założeniami celów strategicznych Metropolii Krakowskiej, planujemy ciągłą modernizację i poprawę dostępności bezpiecznej i spójnej infrastruktury pieszej i rowerowej. Są to inwestycje istotne z uwagi na możliwość dogodnego sposobu dotarcia do stacji przesiadkowej np. Skawińskiego Centrum Komunikacyjnego, a także rozwój i popularyzację ekologicznych środków transportu - od roweru czy hulajnogi po samochody z napędem elektrycznym.

Skawińskie Centrum Komunikacyjne

W zakresie rozwoju dostępności infrastruktury zrównoważonej mobilności i integracji różnych form transportu, konieczne jest tworzenie miejsc łączących wiele środków transportu - od roweru po pociąg. W gminie Skawina jest to Skawińskie Centrum Komunikacyjne pełniące m.in. funkcję dworca, stacji kolejowej, pętli autobusowej, parkingu P&R. Jestem przekonany, że rozwój zintegrowanych węzłów przesiadkowych na terenie całej Metropolii Krakowskiej znacząco ułatwi mieszkańcom korzystanie z komunikacji zbiorowej.

fot. Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

#Metropolia_możliwości_2030 to:
obszar, który udowadnia, że nowoczesność może iść w parze z tradycją, a rozwój z działaniami proekologicznymi

Mobility as a service
- mobilność jako usługa w Turynie

TECNOLOGIE
TELEMATICHE
TRASPORTI
TRAFFICO
TORINO

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Matteo Antoniola**
- ekspert w zakresie mobilności z obszaru metropolitalnego Turynu

Wraz z rozwojem różnych form mobilności pojawiła się potrzeba jeszcze lepszego ich wykorzystania poprzez kojarzenie poszczególnych środków transportu dla usprawnienia podróży. Realizacją tej idei stał się MaaS (ang. *Mobility-as-a-Service* - mobilność jako usługa).

MaaS jako usługa przyszłości

W nadchodzących latach mobilność ulegnie ogromnej zmianie, a MaaS będzie kluczowym czynnikiem tej cyfrowej transformacji. Jej wdrożenie ma na celu zapewnienie łatwego i komfortowego podróżowania komunikacją publiczną. Jak zaznacza Matteo Antoniola, ekspert z Turynu: *MaaS przekształci naszą mobilność w cyfrową, multimodalną i spersonalizowaną usługę na żądanie.*

MaaS (*Mobility-as-a-Service*) to cyfrowa usługa mobilności, integrująca w ramach jednej platformy np. aplikacji w smartfonie, pełny dostęp m.in. do oferty publicznego transportu.

MaaS jako narzędzie

- Jestem głęboko przekonany, że zarządzanie publiczne będzie odgrywać główną rolę we wdrażaniu MaaS w każdej społeczności, tworząc dobrze funkcjonujący ekosystem mobilności, zorientowany na potrzeby użytkownika – dodaje i podkreśla, że odpowiednio wdrożona MaaS może stać się doskonałym narzędziem do osiągnięcia celów środowiskowych, społecznych i gospodarczych.

BIPforMaaS - idea z Piemontu

Zobacz:
www.bipformaas.it

Piotr Piotrowski
Wójt Gminy Mogilany

Mobilność głównym celem działania

W transporcie metropolitalnym, jak w soczewce, ogniskują się najbardziej aktualne problemy, wyzwania, trendy współczesnego świata. Mobilność to jeden z najważniejszych i najpilniejszych celów Strategii Metropolia Krakowska 2030. Spójny, dostępny, wygodny i zintegrowany system transportu publicznego, uwzględniający infrastrukturę pieszo-rowerową i rozwój elektromobilności to najważniejszy krok w modelowaniu postaw mieszkańców Metropolii oraz ich gotowości do ograniczenia transportu indywidualnego.

Rozwój infrastruktury w parze z edukacją

Dużym wyzwaniem jest i będzie kwestia tworzenia parkingów P&R na obrzeżach miasta i w gminach podkrakowskich, tak aby zapewnić wystarczającą ilość miejsc i aby powstawały w miejscach dogodnych dla mieszkańców. Tworzenie optymalnej siatki połączeń transportu publicznego musi iść w parze z działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi, w tym począwszy od najmłodszych mieszkańców Metropolii.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
modelowy przykład współpracy na rzecz zintegrowanego, przyjaznego dla mieszkańców i środowiska transportu publicznego

Mobilna Skawina
- o idei miasta kompaktowego

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ:
Michał Kędzierski, przedstawiciel Wydziału Rozwoju i Strategii Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie

Krajowa Polityka Miejska jako drogowskaz rozwoju dla miast wyznaczyła ideę miasta zwartego, czyli takiego, które rozwija się w sposób zrównoważony i odpowiedzialny, w trosce o ludzi, przestrzeń i środowisko. W mieście zwartym większość potrzebnych miejsc, tj. szkoła, sklep, czy park znajdziemy w zasięgu krótkiego spaceru lub podróży rowerem od miejsca zamieszkania.

Jak wdrażać ideę miasta kompaktowego?

Co prawda, najczęściej teoria miast kompaktowych, zwanych też 15-minutowymi, kojarzy się z polityką dużych ośrodków, ale ideę tę można adaptować także w małych miastach. Pokazuje to przykład Skawiny, w której w ostatnich latach, pod hasłem Mobilna Skawina, podjęto szereg działań w kierunku zapewnienia mieszkańcom dostępu do większości usług w zasięgu ręki. Jest to możliwe m.in. dzięki planowaniu strategicznym i konsekwentnym wdrażaniu działań wynikających z opracowanego w 2016 r. Planu mobilności dla Gminy Skawina.

Współdziałanie dla lepszej mobilności - warto!

Prace nad przygotowaniem Planu pozwoliły m.in. na zbadanie wskaźnika pojazdów wjeżdżających do kordonu wokół miasta oraz wykazały znaczącą siłę wzajemnych oddziaływań gmin sąsiadujących - *Oddziałujemy na siebie czy tego chcemy czy nie, ale razem możemy wypracowywać komplementarne rozwiązania, które pozwolą nam wszystkim optymalizować koszty. Mieszkańców, nie interesuje kto zarządza, którą infrastrukturą - ich celem jest sprawne przedostanie z punktu A do punktu B i my wspólnie powinniśmy im to zapewniać* - wskazuje Michał Kędzierski, pracownik UMiG w Skawinie.

Bike&Ride, fot. Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Ciągi pieszo-rowerowe, fot. Urząd Miasta i Gminy w Skawinie

Strategia gminy, a mobilność

Projektowana Strategia Rozwoju Gminy Skawina do 2030 roku wraz z modelem funkcjonalno-przestrzennym jako jeden z głównych celów wskazuje poprawę dostępności komunikacyjnej.

Zobacz: www.gminaskawina.pl/srodowisko/mobilna-skawina

Metropolia Krakowska innowacyjna i konkurencyjna

W ramach obszaru tematycznego **GOSPODARKA** planowane są działania mające na celu rozwój w oparciu o lokalne potencjały oraz skuteczną współpracę - przede wszystkim w tzw. *złotym trójkącie* między samorządem, nauką a biznesem. Istotnym elementem będzie identyfikacja oraz rozwój lokalnych specjalizacji i wspólne promowanie marki gospodarczej obszaru. Strategia jednoznacznie akcentuje konieczność zwiększenia oferty terenów inwestycyjnych oraz podnoszenie jakości i dostępności kapitału ludzkiego jako jednych z warunków wzmocnienia konkurencyjności obszaru.

Szacowana wartość wiązki projektów: **385 mln zł**

Gospodarczo, czyli strategicznie

Roman Ptak
Członek Zarządu SMK
Burmistrz
Miasta i Gminy Niepołomice

Siła wspólnoty

Metropolia dziś i jutro to związek gmin świadomych, że dbanie o swoją małą ojczyznę, to coś więcej niż doglądanie jej na co dzień z bliska, to również wspólne działania ponadlokalne. Każda gmina istnieje w konkretnym miejscu, między sąsiadami, i tylko podejmując wspólne wysiłki jesteśmy w stanie osiągnąć niektóre cele – zadbać o stabilny rozwój gospodarczy, udoskonalić i skoordynować zrównoważony transport, zadbać o środowisko, czy realnie wpłynąć na jakość powietrza.

Strategia: po co?

Zawsze przy tworzeniu strategii pojawia się pytanie sceptyków: po co? Po co siedzieć, poświęcać czas i wymyślać wizje, które mogą się nie spełnić? Ale jak udowodniły badania naukowe i praktyka, określony i zapisany cel staje się bardziej realny, a przez to osiągalny. Realizujemy go działając bezpośrednio, ale także zauważając w innych działaniach elementy, które mogą go wspomóc.

fot. Urząd Miasta i Gminy Niepołomice

Obrać kierunek działania

Dzięki myśleniu strategicznemu odzwierciedlonemu w projekcie SMK 2030, mamy możliwość wskazania pożądanego kierunku rozwoju, do którego możemy umyślnie dążyć. Podejmowane działania stają się bardziej skoordynowane i przemyślane. Nie bez znaczenia jest też fakt, że mając na uwadze obrany kierunek rozwoju, łatwiej jest nam dobierać spośród nadarzających się szans te, które są z nim spójne, wspierają go i wzmacniają zamierzony efekt.

fot. Urząd Miasta i Gminy Niepołomice

Strategia punktem wyjścia do ewaluacji

Ale to nie koniec. Zapisanie wspólnych wizji i celów, jak również realne oszacowanie miejsca, z którego startujemy, pozwala ocenić drogę, którą przeszliśmy Czasem tak szybko przyjmujemy dobre rozwiązania, że wydaje się, że tak było zawsze, a więc nie dostrzegamy starań i zabiegów, jakie były potrzebne, żeby je osiągnąć. Cykliczna, regularna ewaluacja spisanych założeń strategicznych pozwala na podsumowanie zrealizowanych zadań oraz docenić wprowadzone zmiany.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
znana marka,
silna zrealizowanymi projektami

Lublin inspiruje biznes i stawia na zawodowców!

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Iwona Nowakowska**
z-ca dyrektora Wydziału Oświaty i Wychowania ds. Projektów i Programów Edukacyjnych Urzędu Miasta Lublin

Platforma pn. *Stawiamy na zawodowców*, stworzona przez miasto Lublin, służy kreowaniu relacji edukacja-biznes-samorząd poprzez rozwijanie sieci współpracy i wymianę informacji między wszystkimi interesariuszami procesu kształcenia zawodowego, a także promuje kształcenie zawodowe i lokalny rynek pracy.

Baza wiedzy dla pracodawców

Dzięki platformie pracodawcy otrzymują wiedzę o ofercie, zasobach techno-dydaktycznych i działalności szkół zawodowych prowadzonych przez miasto. Mając na względzie brak korelacji pomiędzy klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, a klasyfikacją specjalności na potrzeby rynku pracy przygotowano przystępną informację o kwalifikacjach, efektach kształcenia oraz umiejętnościach uzyskiwanych w poszczególnych zawodach.

Możliwości dla uczniów

- *Zebranie w jednym miejscu kompleksowej informacji dotyczącej oferty szkół zawodowych prowadzonych przez miasto ułatwia uczniom ostatnich klas szkół podstawowych i ich rodzicom dokonanie świadomego wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, a także stanowi wartościowe narzędzie wspierające doradców zawodowych. Narzędzie służy również promocji kształcenia zawodowego i lokalnego rynku pracy* - mówi Iwona Nowakowska. - *Platforma niesie za sobą szereg korzyści dla wszystkich interesariuszy procesu kształcenia zawodowego, umożliwia bezpośrednią komunikację między pracodawcą, a uczniem oraz szkołą i rozwijanie współpracy adekwatnie do potrzeb dzięki profilowaniu ogłoszeń* - dodaje.

Paweł Miś
Wójt Gminy Liszki

Edukacja bazą do rozwoju

Metropolia Krakowska jest obszarem ciągle się rozwijającym. Kluczowym elementem wzrostu gospodarki Metropolii jest silne zaplecze edukacyjne. Na jej terenie funkcjonują jedne z najlepszych uczelni wyższych, a także bardzo dobre szkoły średnie, w tym szkoły branżowe. Wykorzystując ten potencjał, w perspektywie 2030 roku planowane są działania mające na celu wypracowanie relacji na linii gospodarka - edukacja. Projekty w tym zakresie umożliwią prężny rozwój oraz profesjonalizację kadr pracowniczych.

Lokalizacja na plus!

Dodatkowo warto podkreślić korzystną lokalizację oraz dogodne połączenia komunikacyjne obszaru (Port Lotniczy Balice oraz autostrada A4), które wspomagają ciągły rozwój gospodarczy gminy Liszki i całego Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
obszar z doskonale rozwiniętą współpracą pomiędzy samorządem, ośrodkami naukowymi i biznesem

CityLab - jak Wrocław wdraża ideę Smart City?

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Robert Bednarski, zastępca dyrektora ds. SmartCity w Wydziale Promocji Miasta i Turystyki, Urząd Miejski Wrocławia**

CityLab jest przedsięwzięciem zainicjowanym przez miasto Wrocław w ramach realizowanej idei Smart City. Jego celem jest wytworzenie w przestrzeni miasta obszarów, w ramach których przedsiębiorcy, start-upy i naukowcy mogą testować autorskie, unikalne oraz niespotykane do tej pory w przestrzeni publicznej rozwiązania.

Miasto jako wspólny projekt

Opierając się na założeniach idei Smart City, władze samorządowe Wrocławia prowadzą aktywne działania na rzecz inwestycji w kapitał ludzki i społeczny, wierząc, że nowoczesne miasto to wspólny projekt mieszkańców, lokalnych władz i firm. Główne filary Smart City Wrocław to: zarządzanie, ekonomia, styl życia, ludzie, edukacja, mobilność, infrastruktura i środowisko.

Innowacyjne rozwiązania? Najpierw test!

CityLab zakłada testowanie narzędzi do rozwiązania problemów, które mają wpływ na codzienne życie mieszkańców miasta. Projekt umożliwia sprawdzenie technologii w żywej tkance miasta, niemożliwej do odtworzenia w sztucznych warunkach. - *Naszym celem jest taki wybór zgłaszanych inicjatyw (projektów), aby ich realizacja wiązała się z wytworzeniem narzędzi, funkcjonalności lub udogodnień, które będą służyły mieszkańcom, co w praktyce pozwoli na uzyskanie wartości dodanej. Jednocześnie oceniane są możliwości wdrożenia projektu na stałe, po wcześniejszym rozpoznaniu sytuacji technicznej, finansowej oraz prawnej* - mówi Robert Bednarski, zastępca dyrektora ds. SmartCity w Wydziale Promocji Miasta i Turystyki w Urzędzie Miejskim Wrocławia. - *Dzięki takiemu testowaniu, nowe rozwiązanie może stać się w przyszłości komercyjnym rozwiązaniem, z którego skorzystają zarówno mieszkańcy, jak i inne instytucje* - dodaje.

WROCŁAW CITYLAB a ParkDots

Jednym z przykładowych wdrożeń powstałych z projektu pilotażowego realizowanego w ramach wrocławskiego CityLabu jest *System zajętości miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami i autokarów turystycznych*, który w łatwy i wygodny sposób wskazuje kierowcom oraz przewodnikom najbliższe wolne miejsce parkingowe. Bezpłatna aplikacja ParkDots stanowi zarówno wsparcie jak i uzupełnienie systemu.

wrocław citylab

Zobacz: www.wroclaw.pl/smartcity

Lokalne specjalizacje potencjałem rozwojowym

Józef Rysak
Wójt Gminy
Igołomia-Wawrzeńczyce

Rolnictwo jako sektor gospodarki

Myśląc o gospodarce Metropolii Krakowskiej w 2030 r. nie możemy zapominać, że jednym z jej sektorów jest prężnie rozwijające się rolnictwo, w tym zwłaszcza zlokalizowane w pobliżu miast. Ma ono szczególne znaczenie, ponieważ podstawowy jego cel to wytwarzanie żywności, czyli produktów absolutnie niezbędnych do życia każdego człowieka. Dzięki lokalnie uprawianym roślinom jadalnym, mieszkańcy mają dostęp do dobrej jakościowo żywności, a kupując produkty z rodzimego rynku wspomagamy rozwój lokalny.

Zagłębie warzywne

Zgodnie z założeniami Strategii Metropolia Krakowska 2030, jednym z działań priorytetowych jest rozwój lokalnych specjalizacji. Gmina Igołomia-Wawrzeńczyce to gmina o charakterze rolniczym, która określana jest mianem zagłębia warzywnego nie tylko Małopolski, ale także środkowej Europy. Poprzez rozwój tego potencjału mamy możliwość znacznie wzmocnić swoją konkurencyjność gospodarczą.

fot. Urząd Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce

O krok od miasta

Znacznym atutem położenia gminy Igołomia-Wawrzeńczyce jest bliskość Stref Aktywności Gospodarczej w Niepołomicach oraz Kraków Nowa Huta Przyszłości - także w kontekście rozwijającej się produkcji rolnej. Warto wspomnieć o idei rolnictwa miejskiego, którego korzyści w kontekście zrównoważonego rozwoju to także poprawa jakości powietrza i klimatu.

fot. Urząd Gminy Igołomia-Wawrzeńczyce

Lotnisko jako potencjał inwestycyjny

Jednym z głównych celów strategicznych Metropolii Krakowskiej jest zwiększenie lub adaptacja terenów pod inwestycje oraz kompleksowe i efektywne nimi zarządzanie. Świadome działania w tym zakresie pozwolą na rozwój gospodarczy, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału lokalnego. Pod kątem możliwości inwestycyjnych całego obszaru niezwykle atrakcyjny jest teren lotniska Aeroklubu Krakowskiego w Pobiedniku Wielkim, który może stanowić istotne zaplecze dla okolicznych stref gospodarczych. Modernizacja i budowa lądowisk oraz heliportów umożliwiłaby dostosowanie lotniska do obsługi ruchu biznesowego.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
jeden z wiodących ośrodków gospodarczych, uwzględniający specjalizacje lokalne

JAK POWSTAWAŁA STRATEGIA?

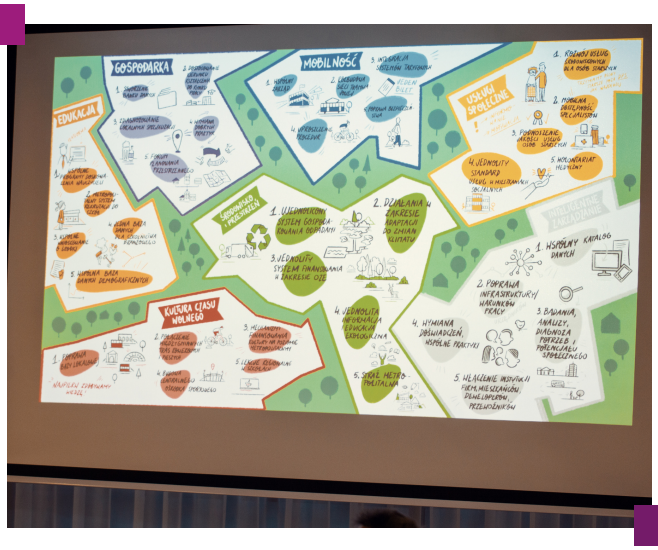

Metropolia Krakowska - inspirująca i czerpiąca z różnorodności

Działania w dziedzinie **KULTURA CZASU WOLNEGO** silnie skoncentrowane będą na budowie zintegrowanej, atrakcyjnej oferty odpowiadającej na potrzeby odbiorców w oparciu o efektywną współpracę animatorów kultury, rekreacji i sportu oraz stworzenie bazy wiedzy o atrakcjach turystycznych. Ważnym komponentem celu jest promocja walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego czerpiąca z różnorodności regionu. Aby zapewnić bazę umożliwiającą organizację przestrzeni do budowy atrakcyjnej oferty czasu wolnego, planowany jest szereg inwestycji mających na celu budowę i modernizację infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

Szacowana wartość wiązki projektów: **550 mln zł**

Na drodze do bogatej oferty czasu wolnego

Elżbieta Burtan
Wiceprezes Zarządu SMK
Wójt Gminy Zabierzów

Wizja oferty czasu wolnego w 2030 r.

Kultura stanowi narzędzie budowania kapitału społecznego oraz jest sposobem promocji wszelkiego rodzaju działań, nie tylko tych stricte kulturalnych. Poszczególne gminy realizują szereg działań mających na celu budowanie tożsamości lokalnej i ochronę dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Już teraz podjęto kroki by stworzyć wspólny kalendarz wydarzeń, promując wzajemnie organizowane przez poszczególne gminy przedsięwzięcia. Stanowi to pierwszy krok na drodze rozwoju współpracy w tej dziedzinie. Wierzymy, że Metropolia Krakowska w ciągu dekady stanie się obszarem, w którym włodarze gmin stwarzają możliwości realizacji oddolnych inicjatyw przez mieszkańców, traktując ich jako współtwórców oferty czasu wolnego regionu. Ponadto powstaną nowe obiekty dające możliwość realizacji wielu przedsięwzięć z zakresu szeroko rozumianej kultury, tj. dobrze wyposażone przestrzenie publiczne gwarantujące wysoką jakość oferowanych usług. Ideą jest, by Metropolia Krakowska za 10 lat stanowiła wspólną markę dla całego obszaru Metropolii, a także produktów lokalnych czy wydarzeń, łączących i angażujących wszystkie gminy obszaru, które dla turystów oraz mieszkańców innych regionów Polski będą kojarzone z naszym obszarem.

fot. Urząd Gminy Zabierzów

Uczenie się poprzez kulturę

Kluczowe znaczenie nabierze edukacja kulturowa, wymagająca współpracy sektora kultury i edukacji. Wzajemne przenikanie się tych sektorów to ogromna korzyść dla każdego z nich. Edukacja kulturowa dzieci i młodzieży oraz umożliwienie poznania kultury, tradycji oraz zwyczajów to narzędzia kształtowania świadomości obywatelskiej. W realizacji zadań z zakresu edukacji kulturowej wykorzystywane będą innowacyjne metody oraz narzędzia pracy z dziećmi oraz młodzieżą.

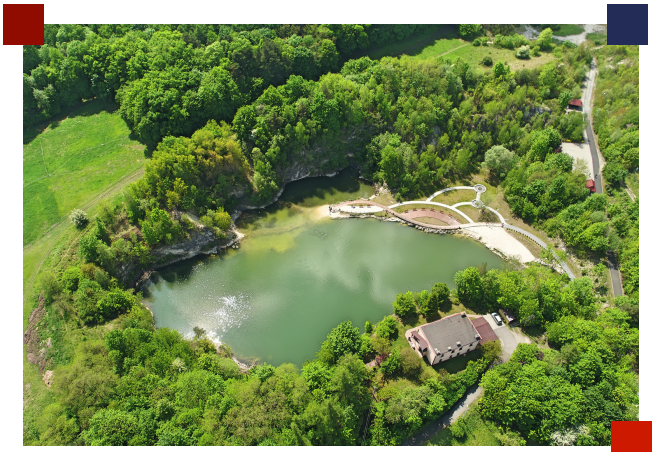

fot. Urząd Gminy Zabierzów

Inwestycje w przestrzeń

Szczególne znaczenie w projektowaniu oferty kulturalnej ma konieczność rozbudowy i modernizacji infrastruktury oraz zapewnienie dostępności do niej wszystkim mieszkańcom, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Wyzwania warte podjęcia to także rewitalizacja obiektów i przestrzeni zdegradowanych. Za przykład posłużyć może kamieniołom w Zabierzowie, który dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu stał się interesującym miejscem z ogromnymi możliwościami organizacji wydarzeń rekreacyjnych i kulturalnych.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
prężnie działający obszar, wykorzystujący potencjał środowisk poszczególnych gmin

Kompetencje cyfrowe - wyzwania instytucji kultury

małopolski instytut kultury MIK

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Piotr Knaś**
- przedstawiciel Małopolskiego Instytutu Kultury w Krakowie

Kompetencje cyfrowe są dziś nieodłączną częścią kompetencji społecznych i kulturowych, Edukacja medialna i cyfrowa to istotne zadanie dla instytucji kultury, które aktualnie przechodzą swoisty proces „akceptacji" kultury cyfrowej, rozwoju uczestnictwa w kulturze za pośrednictwem mediów wirtualnych i implementacji tych działań do własnych programów.

- Kompetencje cyfrowe to zestaw różnych kompetencji, które umożliwiają świadome, krytyczne i funkcjonalne korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania informacji, uczenia się, komunikowania czy aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, obywatelskim czy kulturowym - mówi Piotr Knaś, przedstawiciel Małopolskiego Instytutu Kultury w Krakowie.

Już w 2006 r. Parlament Europejski wskazał kompetencje cyfrowe jako jedne z ośmiu kompetencji kluczowych niezbędnych w procesie uczenia się przez całe życie!

Warto jednak przy tym pamiętać, iż nabywanie kompetencji cyfrowych nie powinno być celem samym w sobie - wciąż najistotniejszym dla instytucji jest bowiem budowanie trwałych relacji i bezpiecznego środowiska współpracy. Technologia oferuje jedynie narzędzia, które powinny być wykorzystywane do budowania otwartej, bazującej na zaufaniu komunikacji z odbiorcą i włączania go w przestrzeń kultury.

Kompetencje cyfrowe w instytucjach kultury

W październiku ukazał się raport MIK poświęcony kompetencjom cyfrowym w instytucjach kultury.
Zobacz: www.mik.krakow.pl/publikacje

Danuta Filipowicz
Wójt Gminy Czernichów

Infrastruktura aktywnej rekreacji

Dla gmin należących do Metropolii Krakowskiej naturalny jest i będzie trend udostępniania własnych zasobów dla turystów weekendowych. Szlaki piesze, rowerowe czy nordic walking, koordynowane, budowane i oznakowane w ramach projektów partnerskich Metropolii Krakowskiej, to kierunek rozwoju infrastruktury rekreacyjnej potrzebnej zarówno mieszkańcom obszaru Metropolii, jak i turystom z kraju i zza granicy.

Nowe możliwości

Aktywny wypoczynek w obszarach atrakcyjnych przyrodniczo i kulturowo należy jednak poszerzać o nową ofertę, której efekty już widać w wielu gminach podkrakowskich. Przykładem może być m.in. turystyka kulinarna czy enoturystyka, które mają wielki potencjał. Czasy pandemii wskazały nam także nowe możliwości wirtualnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych,a nawet rekreacyjno-sportowych. Coraz większa ilość interaktywnych propozycji w tym zakresie daje kolejne warianty kultury czasu wolnego.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
obszar wspólnie rozwiązujący problemy, zintegrowany społecznie i wiodący w skali europejskiej we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań

Krakowski ekosystem kultury
Kultura na wyciągnięcie ręki

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Robert Piaskowski**
Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury

Projekt Kraków Culture to nadrzędna marka obejmująca uspójnione działania miasta i jego instytucji, które mają przyczynić się do wzmocnienia reputacji oraz rozpoznawalności Krakowa jako miasta kosmopolitycznego o szczególnie bogatej i różnorodnej ofercie kultury czasu wolnego, a także miasta silnej aktywności środowisk kreatywnych.

Siła w integracji

Kraków Culture to pomysł na spięcie najistotniejszych krakowskich wydarzeń, próba uporządkowania wielości: od dziedzictwa po wielokulturowość, od muzyki po sztuki piękne, od rzemiosła i tradycji po gastronomię. - *Celem polityki Kraków Culture jest dostrzeżenie, jak fascynujący ekosystem kultury wypracowaliśmy w ciągu dwóch dekad od zaszczytnego tytułu Europejskiego Miasta Kultury 2000. Od tamtej pory powstały rozliczne plany długookresowe, innowacje, agencje rozwijające poszczególne sektory kultury, wzrasta rola sektora kreatywnego, a także współdziałanie podmiotów w celu tworzenia określonego wizerunku i reputacji Krakowa* - mówi Robert Piaskowski, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury.

Uporządkować różnorodność

Założeniem projektu jest porządkowanie różnorodności oferty kultury według klucza jakości i dostępności, także dla osób nie mówiących po polsku. Temu celowi służy stworzenie reprezentatywnej listy kluczowych krakowskich wydarzeń programowanych i komunikowanych z wyprzedzeniem i prezentowanie ich jako sezony kultury: wiosna, lato, jesień, zima.

Wyboru wydarzeń dla każdego z sezonów dokonuje interdyscyplinarny zespół specjalistów ds. kultury, turystyki i promocji oraz ekspertów zewnętrznych. Sezonom towarzyszą działania promocyjne i komunikacyjne w przestrzeni miejskiej podkreślające wydarzenia, z których miasto jest najbardziej dumne i które mogą przyciągać odbiorców poszukujących oferty dopasowanej do ich zainteresowań.

KRAKÓW CULTURE

Kraków Culture to także dwujęzyczny portal prezentujący najważniejsze sektory i zjawiska kultury oraz stale rozwijający się portal www.karnet.krakowculture.pl. Równocześnie na rynku wydawniczym pojawia się bezpłatny kwartalnik *Kraków Culture*, który określany jest jako przewodnik po najważniejszych zjawiskach kultury.

Zobacz: www.krakowculture.pl

Metropolia Krakowska sprzyjająca skutecznej edukacji włączającej

Cele główne w ramach obszaru tematycznego **EDUKACJA** koncentrują się na sprawnej, kompleksowej organizacji oświaty przy jednoczesnym zapewnieniu warunków do inspirującej i efektywnej współpracy, a zarazem stworzeniu dostępnej i przyjaznej przestrzeni sprzyjającej edukacji. Mierząc się z wyzwaniami rozwoju, planowane działania zapewnią atrakcyjną ofertę kształcenia, dostosowaną do oczekiwań rynku pracy.

Szacowana wartość wiązki projektów: **605 mln zł**

Metropolia Krakowska

Innowacyjna edukacja oparta na relacjach

Małgorzata Duży
Burmistrz
Miasta i Gminy
Świątniki Górne

Wspólnie ku wyzwaniom edukacji

Metropolia Krakowska 2030 roku to w naszym zamierzeniu, wspólnota gmin, która dzieli się wiedzą oraz korzysta z dobrych praktyk innych członków w zakresie sprawnej organizacji edukacji. Stoją jednak przed nią liczne wyzwania, którym jako Stowarzyszenie postaramy się sprostać podczas najbliższych 10 lat.

Przyjazna przestrzeń edukacji

Jednym z wyzwań jest stworzenie optymalnej i dostępnej bazy dydaktyczno-wychowawczej, która dzięki innowacyjnym rozwiązaniom i wykorzystaniu nowoczesnych technologii zapewni inspirującą przestrzeń do nauki. Ważnym elementem jest realizacja licznych działań proekologicznych tj. „zielone ściany" edukacyjne, kwietne łąki, czy aranżacja sal szkolnych z wykorzystaniem mebli z recyklingu. Z pewnością dużym zainteresowaniem cieszyć się będą „zielone czytelnie" na podwórku szkolnym stanowiące przedłużenie biblioteki oraz świetlice szkolne działające jako miejsca kreatywności, twórczości i pomysłowości uczniów.

Rozwój kompetencji kadr

Kluczowym działaniem w kwestii organizacji edukacji jest dbałość o kadrę oraz wykreowanie miejsca, gdzie nauczyciele potrafią i chcą stosować nowatorskie metody pracy z uczniem. Sprzyjać temu powinna możliwość korzystania z oferty szkoleń, kursów oraz studiów podyplomowych, które uwzględniają specyfikę ciągłych zmian.

Kreowanie relacji z otoczeniem

Zgodnie z celami określonymi w strategii ponadloklanej, edukacja w Metropolii Krakowskiej opierać się będzie na twórczych relacjach oraz współpracy pomiędzy szkołami oraz środowiskiem zewnętrznym. Udział w akcjach społecznych umożliwi rozwój samodzielności i zdolności organizatorskich uczniów. Natomiast nawiązanie współpracy z sektorem biznesu oraz stworzenie wspólnej platformy na linii dyrektorzy szkół/nauczyciele - przedsiębiorcy - uczniowie, umożliwi wymianę doświadczeń oraz dostosowanie zakresu edukacji do potrzeb rynku. Nie bez znaczenia jest także kreowanie pozytywnych wzorców zachowań.

Edukacja w Metropolii Krakowskiej w 2030…

…wychodzi ze szkolnych murów na szkolne podwórka, gdzie uczniowie uczą się poprzez zabawę np. matematyki na wielkoformatowych grach podwórkowych. Idzie do „zielonych czytelni" na świeżym powietrzu. Obserwuje przyrodę na „kwietnej łące" przy szkole w ramach lekcji przyrody czy biologii. Organizuje wycieczkę szkolną, którą opracowują zespoły zadaniowe w klasie ucząc się pracy zespołowej, planowania, organizacji, czytania map. Wyjeżdża do interaktywnych miejsc edukacyjnych w Małopolsce. Zwiedza ciekawe miejsca, które są wizytówką gmin tworzących Metropolię w ramach odkrywania „sąsiada z Metropolii". Edukacja w Metropolii Krakowskiej 2030 współtworzy „ucznia-poszukiwacza", „ucznia-odkrywcę", „ucznia-obserwatora", ucznia który: patrząc - widzi, który słuchając - słyszy drugiego człowieka.

fot. Fotopstryki Grzegorz Jania

#Metropolia_możliwości_2030 to:
społeczność, która daje szansę na równy dostęp do edukacji w sprzyjających warunkach

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W KRAKOWIE

Poza horyzont
O systemie rozwoju kompetencji

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **dr Magdalena Jelonek**
ekspertka ds. metodologii badań i analiz oraz ewaluacji polityk publicznych, adiunkt w Katedrze Socjologii UEK

Czy możliwe jest wprowadzenie zintegrowanego systemu rozwoju wiedzy, kompetencji i postaw niezbędnych do dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w warunkach rewolucji przemysłowej? Na to pytanie próbuje odpowiedzieć raport: P*oza Horyzont – Kurs na Edukację. Przyszłość systemu rozwoju kompetencji w Polsce.*

Kierunki i rekomendacje

Raport *Poza Horyzont - Kurs na Edukację (...)* został opracowany przez interdyscyplinarne grono ekspertów pod red. J. Hausnera. Publikacja prezentuje kierunki rozwoju nowej polityki publicznej w sferze edukacji oraz zawiera rekomendacje dotyczące kształtu nowego systemu i sposobu jego ustanawiania.

Raport wyjściem do rozmowy

Prezentacja raportu odbyła się podczas konferencji *Przyszłość Edukacji*, która odbyła się 12.10.2021 r. Nowatorskie podejście do edukacji skupione na kształtowaniu kompetencji kluczowych oraz nauce samodzielności, samosterowności i myślenia krytycznego, stało się punktem wyjścia do rozmowy o konieczności wprowadzenia zmian w systemie edukacji. Podstawą tych zmian jest odejście od transmisji wiedzy na rzecz modelu relacyjnego.

POZA HORYZONT
KURS NA EDUKACJĘ

Raport powstał w ramach projektu *Budowa systemu kształtowania wiedzy, kompetencji i postaw warunkujących szanse rozwojowe Państwa Polskiego w erze rewolucji przemysłowej 4.0*

Zobacz: www.fundacjagap.pl/program-dialog

Krzysztof Wołos
Wójt Gminy Wielka Wieś

Edukacja dająca możliwości

Edukacja jest ważna dla rozwoju społeczności Metropolii Krakowskiej i znajduje swoje miejsce w założeniach strategii ponadlokalnej. Zidentyfikowane działania, gwarantować będą wysoki poziom edukacji. Skupiają się one z jednej strony na samej infrastrukturze edukacyjnej, która ma być nowoczesna i dostępna, z dobrze wyposażonymi pracowniami przedmiotowymi służącymi także społeczności lokalnej – dorosłym i seniorom. Z drugiej strony to dobrze przygotowani nauczyciele, dyrektorzy oraz pracownicy obsługi, którzy mają możliwości wymiany doświadczeń, podnoszenia kompetencji i ciągłego rozwoju.

Edukacja adekwatna do potrzeb

Ważne jest, by edukacja od przedszkola aż po edukację dorosłych była dostosowana do oczekiwań rynku pracy, uwzględniała potrzeby kształcenia technicznego oraz branżowego. Nauczanie powinno opierać się na kształtowaniu kompetencji kluczowych niezbędnych do samorozwoju, aktywności społecznej oraz zatrudnienia.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
miejsce dobre do życia, aktywnie wykorzystujące swój potencjał, dbające o mieszkańców i zrównoważony rozwój

Kompetencje kluczowe 5K we współczesnej szkole

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Agnieszka Święch - współzałożycielka fundacji OFF school**

Główne założenia polskiego systemu edukacji, zakorzenione są w XIX w. i oparte na dyscyplinie oraz hierarchii, nie pozostawiając wiele przestrzeni na rozwój autonomii ucznia. Sęk w tym, że zarówno uczniowie, jak i nauczyciele coraz częściej narzekają na obecny system. Od pewnego czasu w naszym kraju odbywają się Narady Obywatelskie o Edukacji, w ramach których dyskutuje się o kierunkach zmian w szkolnictwie i pięciu kluczowych kompetencjach przyszłości.

5K - kompetencje kluczowe, czyli jakie?

Kompetencje kluczowe opisują potrzebną i niezbędną wiedzę, umiejętności i postawy człowieka dorosłego, by mógł swobodnie funkcjonować wśród otaczającej, ciągle zmieniającej się rzeczywistości.

Szkoła jako wspólnota

Podstawą kształtowania kluczowych kompetencji jest tworzenie bezpośredniej relacji stanowiącej podstawowe ogniwo budowania wiedzy, umiejętności, postaw i wartości. Poprawne stosunki zapewniające poczucie bezpieczeństwa sprzyjają eksperymentowaniu oraz testowaniu nowych pomysłów oraz uczeniu się na błędach. Dzięki temu młodzi ludzie mają możliwość rozwijania samodzielnego, refleksyjnego myślenia.

Innowacje - zaufanie - emocje

- Powielanie wzorców wypracowanych lata temu nikomu nie przyniesie korzyści. Nasz mózg ocenia, co ma dla nas znaczenie – w przyszłości wrócimy do tego właśnie, co było bardziej ekscytujące, inne pominiemy w pamięci - zaznacza Agnieszka Święch - współzałożyciela fundacji OFF school. *Największym problemem polskiej szkoły jest brak zaufania. Jako nauczyciele powinniśmy okazywać zainteresowanie sprawami uczniów, pamiętając co usłyszeliśmy od nich ostatnio, nie tylko tematy szkolne liczą się w rozmowie. „Jak się masz?" - tylko tyle i aż tyle, a uczniowie czekają na te słowa* - dodaje. Ważne jest również, by nauczyciel miał świadomość potrzeby ciągłego samorozwoju, by świadomie inspirować, zarządzać grupą i jej emocjami oraz dawać efektywny feedback.

Fundacja OFF school

Fundacja OFF school jest fundacją promującą przedsiębiorczość wśród licealistów i studentów. Stawia na rozwój interpersonalny i współpracę oraz naukę odpowiedzialności i zaangażowania.

Zobacz: www.offschool.edu.pl

Metropolia Krakowska zapewniająca nowoczesne usługi społeczne

Cele główne w ramach obszaru tematycznego **USŁUGI SPOŁECZNE** określone w Strategii Metropolia Krakowska 2030 to przede wszystkim dostępne i wysokiej jakości usługi społeczne. Cel zogniskowany jest wokół działań mających przygotować samorządy na zmiany demograficzne i społeczne. Określonych działań wymagają także postępujące procesy migracyjne. Stworzenie przyjaznego środowiska życia i pracy dla migrantów powinno stać się możliwe dzięki opracowaniu spójnej polityki migracyjnej.

Szacowana wartość wiązki projektów: **100 mln zł**

Priorytetem usługi dla mieszkańców obszaru

dr Artur Kozioł
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka

Wysoka jakość usług społecznych priorytetem

Jednym z wyzwań, przed którym aktualnie stoją samorządy lokalne są znaczne zmiany demograficzne i społeczne oraz postępujące procesy migracyjne. Jako Metropolia Krakowska mierzymy się z nimi oraz planujemy działania mające na celu zapewnienie mieszkańcom nowoczesnych i dostępnych usług społecznych. Projekt ponadlokalnej strategii, który wspólnie wypracowaliśmy, zakłada m.in. realizację działań mających na celu odpowiedź na stale rosnącą potrzebę zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 oraz uwzględnienie potrzeb osób starszych m.in. poprzez organizację działań aktywizujących seniorów.

Akcent na wzmocnienie opieki zdrowotnej

Trudny czas pandemii COVID-19 jeszcze mocniej podkreślił wagę działań w zakresie usług społecznych, opiekuńczych oraz – przede wszystkim – zdrowotnych. W ramach tego obszaru, Strategia Metropolia Krakowska 2030 zakłada realizację szeregu innowacyjnych projektów w celu podniesienia jakości, funkcjonalności, a przede wszystkim dostępności tych usług. Nie możemy także zapomnieć o szeroko zakrojonych inwestycjach w budowę, modernizację i doposażenie placówek podstawowej opieki zdrowotnej, ale również geriatrycznej infrastruktury szpitalnej.

Potrzebna wspólna polityka migracyjna

Rozwój w zakresie usług społecznych to także zmierzenie się z trudami wynikającymi z postępującymi procesami migracyjnymi. Z uwagi na wciąż rozwijającą się gospodarkę, duże strefy ekonomiczne oraz liczne działania mające na celu podnoszenie jakości życia, obszar Metropolii Krakowskiej jest obszarem atrakcyjnym pod kątem zamieszkania. Dostrzegając wyzwania z tym związane, ujęliśmy w założeniach Strategii działania mające na celu wypracowanie założeń ponadlokalnej polityki migracyjnej, w tym standardów obsługi cudzoziemców na terenie Metropolii Krakowskiej.

wizualizacja Centrum Opieki Geriatrycznej

Czas na wdrożenie wizji

Z przekonaniem o słuszności oraz konieczności zaplanowanych działań w zakresie usług społecznych, przystępujemy do ich realizacji. Wierzę, że w 2030 roku, mieszkańcy będą mieli możliwość bezproblemowego korzystania z wysokiej jakości funkcjonalnych usług społecznych. Jedną z kluczowych dla całego obszaru inwestycji z pewnością może stać się Centrum Opieki Geriatrycznej, mające być ośrodkiem kompleksowej, zintegrowanej opieki nad osobami starszymi i projektowane jest w Wieliczce od kilkunastu miesięcy. Nasze miasto w obszarze budowy Szpitala Geriatrycznego już podpisało porozumienie ze Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
Metropolia ceniąca równość i solidarność społeczną

Imigranci w Krakowie - badania ruchów migracyjnych

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **prof. UEK dr hab. Konrad Pędziwiatr - przedstawiciel Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie**

Ile osób pochodzących z innych krajów mieszka w Krakowie? Jak pandemia przełożyła się na tę liczbę? Z jakich krajów pochodzą cudzoziemcy i które dzielnice Krakowa wybierają jako miejsce do zamieszkania? W odpowiedzi na te pytania pomagają eksperci Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji.

Kraków – miejscem pracy i życia

Kraków, a także cała Metropolia Krakowska są coraz częściej wybierane przez obcokrajowców nie tylko jako cel podróży turystycznych, ale również miejsce pracy i życia. Sporadyczna obecność dzieci cudzoziemskich w przedszkolach oraz szkołach w mieście przed dekadą dziś stała się już niemalże normą w każdej większej placówce opiekuńczo-oświatowej. Z roku na rok wzrasta również liczba studentów zagranicznych na krakowskich uczelniach.

Analizy Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji pokazują, że imigranci w Krakowie są populacją bardzo dobrze wykształconą. Ok. 70% obcokrajowców, którzy zadeklarowali wykształcenie posiada jej najwyższy poziom.

COVID-19 a imigranci

Choć pandemia COVID19 nieznacznie spowolniła napływ cudzoziemców do miasta to jest on wciąż wyraźnie widoczny. Dane z rejestrów ZUS, MUW i UMK w 2020 roku wskazują na wzrost liczby imigrantów w Krakowie w stosunku do 2019 r.

- *W obliczu pierwszej fali pandemii część cudzoziemców wyjechała z Krakowa i Polski, jednak po odblokowaniu i ożywieniu gospodarki latem wielu z nich ponownie wróciło do naszego miasta. W rezultacie w ujęciu rocznym zatrudnienie cudzoziemców nawet nieznacznie wzrosło między październikiem 2019 a 2020, natomiast liczba osób bezrobotnych - mimo pewnego zwiększenia - ma nadal charakter marginalny* - mówi prof. UEK dr hab. Konrad Pędziwiatr, przedstawiciel Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji w Krakowie.

Imigranci w Krakowie w raporcie

OWiM w oparciu o różne źródła opracowało raport *Imigranci w Krakowie w 2020 roku* pokazujący m.in. liczebność populacji imigrantów w Krakowie, a także jej istotne cechy demograficzne i społeczno-ekonomiczne. Dzięki zestawieniu danych z 2020 r. z informacjami z 2019 r., możemy zobaczyć, jak zmienia się społeczność imigrantów w mieście. Raport dostępny jest na stronie OWiM w zakładce publikacje.

OBSERWATORIUM WIELOKULTUROWOŚCI I MIGRACJI (OWiM)

Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji (OWiM) to wspólna inicjatywa Urzędu Miasta Krakowa oraz UEK. Celem projektu jest analizowanie procesów migracyjnych i przemian wielokulturowości w przestrzeni miejskiej.

Zobacz: www.owim.uek.krakow.pl

OBSERWATORIUM WIELOKULTUROWOŚCI I MIGRACJI

MULTICULTURALISM & MIGRATION OBSERVATORY

Robotyzacja wsparciem Miejskiego Centrum Opieki

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Łukasz Bartkowicz**
Dyrektor Naczelny Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie

Opieka nad osobami starszymi, przewlekle niepełnosprawnymi oraz niesamodzielnymi z wykorzystaniem nowoczesnych technologii – czy to możliwe? Miejskie Centrum Opieki udowadnia, że tak – realizując liczne projekty rozwojowe, które w znaczący sposób usprawnią działania opiekuńcze i administracyjne.

Wyzwania przyszłej perspektywy

Przyszłość funkcjonowania MCO w Krakowie powiązana będzie z działaniami nakierowanymi na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, przy przewidywanych problemach demograficznych, które przejawiać się będą zarówno w ilości osób, korzystających z usług tych podmiotów jak i ilości osób, które te usługi będą wykonywać.

Roboty w MCO – to możliwe!

- *MCO w Krakowie realizuje projekt zakładający zautomatyzowanie wykonywania czynności związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych poprzez wprowadzenie robotów odciążających personel medyczny i oszczędzających czas potrzebny na leczenie, pielęgnację, opiekę i rehabilitację* - mówi Łukasz Bartkowicz Dyrektor Naczelny Miejskiego Centrum Opieki. - *Dodatkowo planowane jest wdrożenie formy opracowania dokumentacji medycznej głosem z wykorzystaniem odpowiedniego oprogramowania* - dodaje.

MCO W KRAKOWIE

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie prowadzi całodobową opiekę na oddziałach, poradnie specjalistyczne, poradnię żywieniową, hospicjum domowe oraz Dzienny Dom Opieki Medycznej.

Zobacz: www.mco.krakow.pl

Antoni Rumian
Wójt Gminy Michałowice

Założenia a rzeczywiste potrzeby

Działania w zakresie usług społecznych to jedne z największych wyzwań dla samorządu. Zarówno system oświaty, jak i system ochrony zdrowia wymagają reformy - nie pozostaje to jednak w naszych rękach. Na co dzień borykamy się z trudnościami wynikającymi z niedostosowania obu systemów do rzeczywistych potrzeb oraz oczekiwań mieszkańców.

Działania w miarę możliwości

Kluczowe w działaniach w ramach usług społecznych jest zapewnienie mieszkańcom jak najwyższych standardów usług m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury. Dodatkowym wsparciem w tym zakresie jest realizacja przez jednostki pomocnicze licznych projektów. W Michałowicach prężnie działają dwa Kluby Seniora będące Ośrodkami Wsparcia Dziennego. Wszelkie te działania mają znaczący wpływ na zwiększenie oferty usług społecznych.

#Metropolia_możliwości_2030 to:
obszar zapewniający dostępne oraz wysokiej jakości usługi społeczne

Zamówienia publiczne - rekomendacje OECD

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Matthieu Cahen - przedstawiciel Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju**

Skuteczny i wydajny system zamówień publicznych jest podstawą każdego dobrze funkcjonującego kraju. W wypracowaniu skutecznych, zasad, procedur i standardów z dziedziny zamówień publicznych oraz prawidłowego sposobu ich realizacji swoje państwa członkowskie wspiera Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Proces zamówienia publicznego

Działania OECD mają na celu szerzenie uczciwości w zamówieniach publicznych przez określenie zagrożeń i ryzyk, jakie mogą wystąpić w procesie udzielenia zamówienia publicznego. Zgodnie z podejściem OECD proces udzielenia zamówienia publicznego obejmuje etap określenia potrzeb, oceny ofert i udzielenia zamówienia oraz zarządzanie zamówieniem i płatności.

Podstawa działalności administracji

- *Zamówienia publiczne są podstawowym narzędziem polityki na wszystkich szczeblach administracji. Po pierwsze, administracja nie może działać i świadczyć podstawowych usług publicznych bez polegania na wynikach procesów zamówień publicznych. Po drugie, znaczenie gospodarcze i liczba rynków, na które mogą mieć wpływ zamówienia publiczne sugerują, że można je wykorzystać do osiągnięcia wielu szerszych celów politycznych. Praktyki zamówień mogą przynieść korzyści dla środowiska, wspierać innowacje lub przyczynić się do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw* - mówi Matthieu Cahen, przedstawiciel Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. - *Aby jednak te wyniki mogły się urzeczywistnić, zamówienia publiczne muszą być traktowane strategicznie, a nie jako zwykłe ćwiczenie zgodności* - dodaje Matthieu Cahen.

Uczciwość podstawą

OECD opracowała m.in. zbiór zasad mających na celu wzmocnienie uczciwości w zamówieniach publicznych. Rekomendacje mają charakter wytycznych w obszarze zamówień publicznych zebranych w ramach czterech filarów tematycznych:

- przejrzystość;
- dobre zarządzanie;
- zapobieganie wykroczeniom, zgodność, monitoring;
- odpowiedzialność i kontrola.

Rekomendacje dostępne są na stronie www OECD.

ORGANIZACJA WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ I ROZWOJU

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. *Organisation for Economic Cooperation and Development* - OECD) jest międzynarodową organizacją gospodarczą działającą na rzecz poszukiwania i promowania najlepszych rozwiązań politycznych i gospodarczych mających na celu poprawę jakości życia ludzi na całym świecie. Polska jest członkiem OECD od 1996 r.

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

Zobacz: www.oecd.org

Zamówienia publiczne w Metropolii Krakowskiej

INSPIRACJAMI DZIELI SIĘ: **Maciej Gnela**
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Podmioty publiczne, takie jak samorządy, zobowiązane są do stosowania szczegółowych zapisów procedury opisanej w Ustawie Prawo Zamówień Publicznych. Jako zamawiający wielokrotnie borykają się z licznymi wyzwaniami. W celu wymiany wiedzy i doświadczenia w tym temacie powołano Forum Prawa Zamówień Publicznych Stowarzyszenia Metropolia Krakowska.

Rok 2021 rokiem wyzwań

Ostatnie miesiące były niezwykle wymagające dla zamawiających, przed którymi 2021 rok postawił wiele wyzwań. Ustawa z 2019 r., nakładając na zamawiających nowe obowiązki spowodowała znaczące przedłużenie procedur zakupowych. Z kolei dynamicznie zmieniające się ceny znacząco przedłużyły proces decyzyjny w jednostkach samorządu terytorialnego, które muszą wydatkować więcej niż dotychczas z posiadanych zasobów finansowych. Wyzwanie stanowiła także elektronizacja procesu.

Forum Prawa Zamówień Publicznych

Podczas comiesięcznych spotkań Forum Prawa Zamówień Publicznych prowadzący proponuje analizę bieżącego orzecznictwa, omawiane są wybrane obszary normatywne właściwych ustaw i aktów prawa UE, jak również przedstawiane są bieżące problemy z praktyki różnych zamawiających. Proponowane rozwiązania wzorcowe są każdorazowo konsultowane z członkami forum.

- *Z pewnością mogę stwierdzić, że jednym z pozytywów 2021 r. w obrębie Forum Zamówień Publicznych jest możliwość postawienia tezy o wysoce wyspecjalizowanym, wręcz eksperckim charakterze tego gremium. Ranga zadawanych pytań, samodzielność, a także wzorowo wieńczone kontrole organów zewnętrznych dowodzi, o najwyższym poziomie wykonywanej przez Forumowiczów pracy* - mówi Maciej Gnela przedstawiciel Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Nowe wyzwania przez Forum PZP

Wyzwania przed Zamawiającymi stawia nowy dokument *Polityka Zakupowa Państwa*, która wskazuje nowe wytyczne. - *Wierzę, że system wzajemnego wsparcia wypracowany przez Forum PZP umożliwi opanowanie w najwyższym stopniu zasad i norm prawa dla zamówień publicznych* - dodaje Maciej Gnela.

FORUM PRAWA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Forum Prawa Zamówień Publicznych Metropolii Krakowskiej to comiesięczne spotkania przedstawicieli gmin odpowiedzialnych za procedurę zamówień publicznych wraz z ekspertem ds. zamówień publicznych Maciejem Gnelą.

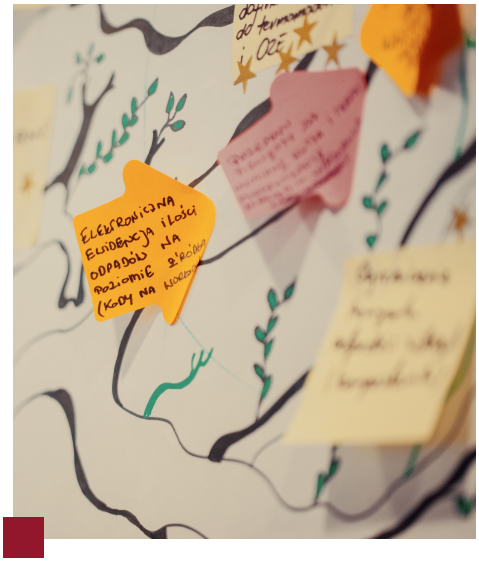

Szanowni Państwo,

specjalne wydanie Magazynu Metropolitalnego, które trzymacie w rękach stanowi swoiste podsumowanie naszej wspólnej pracy nad strategią rozwoju ponadlokalnego. Jednocześnie, odkrywa ogrom pracy i wyzwań jakie stoją przed Stowarzyszeniem podczas najbliżej dekady. Czerpiąc inspirację z innych samorządów i instytucji, wyrażamy nadzieję iż z odwagą, optymizmem oraz wiarą w możliwości jakie posiada partnerstwo, wspólnie przystąpimy do realizacji:

STRATEGII METROPOLIA KRAKOWSKA 2030!

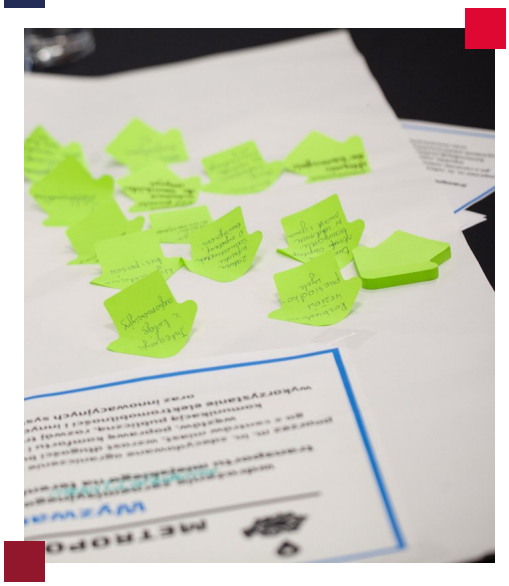

NARZĘDZIA WDRAŻANIA STRATEGII PONADLOKALNEJ:

KOMISJE TEMATYCZNE (CZŁONKOWIE WALNEGO ZEBRANIA)

ZESPOŁY DS. WSPÓŁPRACY METROPOLITALNEJ

Wójt, Burmistrz Prezydent (lub osoba upoważniona) | Koordynator gminny | Pracownicy gminy specjalizujący się w określonych dziedzinach współpracy | Dyrektor Biura SMK lub osoba przez niego upoważniona

BIURO STOWARZYSZENIA - ŚRODOWISKO PRACY

FORA TEMATYCZNE

Członek Komisji Tematycznej | Koordynator SMK | Pracownicy gmin członkowskich specjalizujący się w określonych dziedzinach współpracy | Eksperci zewnętrzni Partnerzy SMK NGO